
JUNGTINĖS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖ
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA, FINANSINIŲ ATASKAITŲ
RINKINYS

2019 M. GRUODŽIO 31 D.

TURINYS

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3-7
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA	8
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	9
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	10
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	11
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	12-57
<i>I. Bendroji informacija</i>	<i>12-14</i>
<i>II. Apskaitos principai</i>	<i>13-30</i>
<i>III. Finansinės rizikos valdymas</i>	<i>30-44</i>
<i>IV. Kapitalo pakankamumas</i>	<i>44-46</i>
<i>V. Finansinių ataskaitų pastabos</i>	<i>47-57</i>

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

JUNGTINĖS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS NARIAMS

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Sąlyginė nuomonė

Mes atlikome Jungtinės centrinės kredito unijos (toliau – Unijos) ir jos narių (toliau – Grupė) specialiosios paskirties jungtinių (konsoliduotų) finansinių ataskaitų (toliau – finansinės ataskaitos), kurias sudaro 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusiu metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita ir pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ aprašyto dalyko galimą įtaką, pridėtos Grupės finansinės ataskaitos yra visais reikšmingais atžvilgiais teisingai parengtos pagal apskaitos principus, pateikiamus finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto II skyriuje.

Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti

2018 metai buvo pirmieji metai, kada yra ruošiamos šios Grupės finansinės ataskaitos. Dėl šios priežasties 2017 m. gruodžio 31 d. likučių auditas nebuvo atliktas. Alternatyviomis procedūromis mes negalėjome įsitikinti šių likučių teisingumu. Kadangi 2017 m. gruodžio 31 d. likučiai turi įtakos 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų finansiniams veiklos rezultatams ir pinigų srautams, mes negalėjome įvertinti, ar buvo reikalingi koregavimai, susiję su sumomis pateiktomis bendrųjų pajamų ataskaitoje, bendrosiomis ataskaitinių metų pajamomis, atskleistomis nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje ir pinigų srautais, atskleistais pinigų srautų ataskaitoje, už metus pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d. Mūsų nuomonė dėl šių metų finansinių ataskaitų yra taip pat modifikuota dėl minėto dalyko galimos įtakos einamųjų bei palyginamųjų sumų, nurodytų bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitose, palyginamumui.

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą „Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą“ (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Dalyko pabrėžimas – finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Atkreipiame dėmesį į finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto II skyrių, kuriame atskleidžiamas finansinių ataskaitų parengimo pagrindas. Šios finansinės ataskaitos yra sudarytos pagal Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo reikalavimą ir Grupės apskaitos politiką. Dėl šios priežasties šios finansinės ataskaitos gali būti netinkamos kitais tikslais. Dėl šio dalyko mūsų nuomonė nėra sąlyginė.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Papildomai prie pastraipoje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ aprašyto dalyko, žemiau pateiktus dalykus mes įvardijome kaip pagrindinius audito dalykus, kurie turi būti nurodyti mūsų išvadoje. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų vertės sumažėjimas

Nuo 2019 m. sausio 1 d., remiantis Grupės apskaitos politika, Grupė pritaikė 9 TFAS “Finansinės priemonės” (dėl papildomų atskleidimų, susijusių su 9 TFAS, žiūrėti III skyriaus pastabą „Finansinės rizikos valdymas“).

Kaip aprašyta aiškinamojo rašto Finansinės rizikos valdymo pastabos dalyje Kredito rizika, paskolų ir gautinų sumų iš kitų asmenų likutis 2019 m. gruodžio 1 d. sudarė 139363 tūkst. eurų, o susijęs vertės sumažėjimas buvo 1299 tūkst. eurų. Grupės vertės sumažėjimo apskaitos politika finansinėse ataskaitose yra pateikta Apskaitos principų II skyriaus dalyje Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai.

Paskolų ir gautinų sumų iš kitų asmenų vertės sumažėjimas yra subjektyvi sritis dėl vadovybės vertinimo nustatant tikėtinus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie priklauso nuo kredito rizikos, prognozuojamos ateities informacijos ir kitų su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių veiksnių. Vadovybės taikomi sprendimai, kuriais nustatomas paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo lygis, apima reikšmingo kredito rizikos padidėjimo įvykių nustatymą, prognozuojamos ateities informacijos vertinimą, klientų, kurių paskolos laikomos nuvertėjusioms, įvertinimą, susijusio įkeisto turto tinkamą vertinimą ir su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių tikėtinų ateities pinigų srautų įvertinimą.

Šis dalykas yra laikomas pagrindiniu audito dalyku dėl reikšmingo paskolų ir gautinų sumų iš kitų asmenų likučio bei dėl priimtų sprendimų, susijusių su paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo įvertinimu.

Be kitų procedūrų, mūsų audito procedūros apėmė paskolų bei gautinų sumų iš Grupės klientų individualiai vertinamų tikėtinų vertės sumažėjimo nuostolių nustatymo proceso vidaus kontrolės sistemos veiksmingumo testavimą.

Mes atrankos būdu atrinktomis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje apskaitytoms paskoloms ir gautinoms sumoms įvertinome, ar kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar kredito nuostoliai, tikėtina, atsiras per artimiausius 12 mėn. ar per paskolos galiojimo laikotarpį, atitinka taikomą apskaitos politiką. Atsirinktomis paskoloms ir gautinoms sumoms mes taip pat atlikome vadovybės prognozuojamų ateities pinigų srautų, įkeisto turto vertės, klientų įsipareigojimų nevykdymo atveju tikėtiną skolos susigrąžinimo ir kitų grąžinimo šaltinių vertinimą.

Mes įvertinome pagrindinių modelių įvesčių (įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) skaičiavimus atsirinktai imčiai sutikrindami informaciją naudotą šiuose skaičiavimuose su juos pagrindžiančiais dokumentais (pavyzdžiui, nuostolio įvykio egzistavimas, gauti mokėjimai).

Mes vertinome prognozinę ateities informaciją, naudotą vertės sumažėjimo skaičiavime, lygindami vadovybės vertinimą su viešai prieinama patikima informacija. Galiausiai, mes įvertinome finansinėse ataskaitose pateikiamų susijusių atskleidimų pakankamumą pagal TFAS reikalavimus.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už Grupės finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių Grupės finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal apskaitos principus, pateikiamus Grupės finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto II skyriuje, taip pat šių apskaitos principų nustatymą ir jų tinkamumą esamomis aplinkybėmis ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ir klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Grupės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Grupę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Grupės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar Grupės finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priėmėme profesinius sprendimus ir laikėmės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatėme ir įvertinome finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanavome ir atlikome procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Įgijome su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Unijos vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertinome taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarėme išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Unijos gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu

padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos.

- Įvertinome bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.
- Surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų apie įmonių finansinę informaciją ar verslo veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Grupės finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą mūsų audito nuomonę.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikėme už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie, galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Visuotinio narių susirinkimo sprendimu 2017 m. gruodžio 28 d. pirmą kartą buvome paskirti atlikti JCKU unijos metų finansinių ataskaitų auditą. Visuotinio narių susirinkimo sprendimu 2019 m. birželio 28 d. buvome paskirti atlikti Unijos 2019 ir 2020 metų finansinių ataskaitų bei grupės finansinių ataskaitų auditus. Bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 3 metai Unijos finansinių ataskaitų auditui ir 2 metais Grupės finansinių ataskaitų auditui.

Patvirtiname, kad skyriuje „Sąlyginė nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Grupės vadovybei ir jos audito komitetui.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Unijai suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų auditas paslaugų.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Genadij Makušev.

Direktorius, atestuotas auditorius
Genadij Makušev
Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000162
2020 m. gegužės 26 d.
A. Goštauto 40B, Vilnius

Grant Thornton Baltic UAB
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001445

Jungtinė centrinė kredito unija
(įmonės pavadinimas)

Unijos kodas 304739874, J. Jasinskio g. 12, Vilnius

(įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

Tvirtinimo data

2019 m. gruodžio 31 d. FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA

2020 m. balandžio 24 d.
(finansinės ataskaitos sudarymo data)

Metų (ataskaitinis laikotarpis)		tūkst. Eur (finansinių ataskaitų valiuta)	
TURTAS	Pastaba	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
Pinigai ir lėšos centriniame banke	1	24 781	11 876
Vertybiniai popieriai apskaitomi amortizuota savikaina	2	18 825	12 186
Vertybiniai popieriai apskaitomi tikraja verte per pelną (nuostoliai)	2	-	15 159
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	3	138 064	104 926
Ilgalaikis nematerialusis turtas	4	374	-
Ilgalaikis materialusis turtas	5	1 036	1 092
Kitas turtas	6	669	881
TURTO IŠ VISO:		183 749	146 120
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastaba	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
ĮSIPAREIGOJIMAI		169 018	133 651
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	7	3 531	1 459
Klientų indėliai	8	164 776	131 618
Atidėjiniai	21	30	-
Kiti įsipareigojimai	9	681	574
NUOSAVAS KAPITALAS		14 731	12 469
Pagrindiniai pajai	10	1 227	1 160
Papildomi pajai	10	8 368	6 946
Privalomasis rezervas	10	5 112	4 454
Atsargos kapitalas		3	2
Kiti rezervai		3	3
Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)		18	(96)
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		696	371
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		(678)	(467)
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:		183 749	146 120

Administracijos vadovas
(Vadovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

Kristina Simonovič
(vardas ir pavardė)

Finansų grupės vadovas

Albertas Gruodis

(Vyriausiojo buhalterio pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Jungtinė centrinė kredito unija
(įmonės pavadinimas)

Unijos kodas 304739874, J. Jasinskio g. 12, Vilnius

(įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

Tvirtinimo data

2019 m. gruodžio 31 d. BENDRŪJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

2020 m. balandžio 24 d.

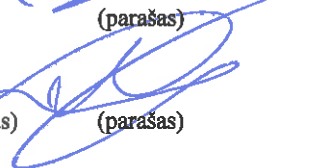
(finansinės ataskaitos sudarymo data)

Metų (ataskaitinis laikotarpis)		tūkst. Eur (finansinių ataskaitų valiuta)	
Straipsniai	Pastabos	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	11	6 396	5 036
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	12	(1 536)	(1 223)
Grynosios palūkanų pajamos		4 860	3 813
Paslaugų ir komisinių pajamos	13	1 217	837
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	14	(232)	(259)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos		985	578
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais	15	121	54
Operacijų su vertybiniais popieriais ir valiutomis rezultatas	16	71	(19)
Paskolų vertės (sumažėjimas) atstatymas		(418)	240
Atidėjinių pokytis	22	(30)	-
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos	17	(2 564)	(2 342)
Materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos	5	(125)	(126)
Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	4	(4)	-
Kitos veiklos sąnaudos	18	(2 026)	(1 710)
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		870	488
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)		(172)	(114)
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)		(2)	(3)
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		696	371

Administracijos vadovas
(Vadovo pareigų pavadinimas)

Finansų grupės vadovas
(Vyriausiojo buhalterio pareigų pavadinimas)

(parašas)

(parašas)

Kristina Simonovič
(vardas ir pavardė)

Albertas Gruodis
(vardas ir pavardė)

Jungtinė centrinė kredito unija

(įmonės pavadinimas)

Unijos kodas 304739874, J. Jasinskio g. 12, Vilnius

(įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

Tvirtinimo data

2019 m. gruodžio 31 d. NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

2020 m. balandžio 24 d.

(finansinės ataskaitos sudarymo data)

Metų (ataskaitinis laikotarpis)						tūkst. Eur (finansinių ataskaitų valiuta)	
	Pagrindiniai pajai	Pajinis kapitalas	Rezervai ir kapitalas			Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
			Privalomasis	Atsargos	Kiti		
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	1 068	7 288	3 390	2	5	595	12 348
Ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostoliai)						371	371
Sudaryti rezervai			1 064			(1 064)	
Panaudoti rezervai					(2)	2	
Pajinio kapitalo pokytis	92	(342)					(250)
Likutis praėjusių finansinių metų pabaigoje	1 160	6 946	4 454	2	3	(96)	12 469
Ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostoliai)						696	696
Sudaryti rezervai			658	1		(659)	
Kiti paskirstymai						77	77
Pajinio kapitalo pokytis	67	1 422					1 489
Likutis finansinių metų pabaigoje	1 227	8 368	5 112	3	3	18	14 731

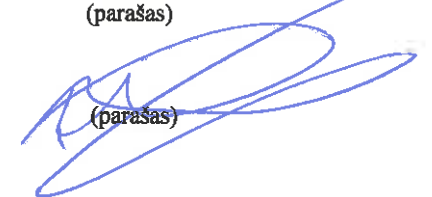
Administracijos vadovas

(Vadovo pareigų pavadinimas)

Finansų grupės vadovas

(Vyriausiojo buhalterio pareigų pavadinimas)

 (parašas)

 (parašas)

Kristina Simonovič

(vardas ir pavardė)

Albertas Gruodis

(vardas ir pavardė)

Jungtinė centrinė kredito unija

(įmonės pavadinimas)

Unijos kodas 304739874, J. Jasinskio g. 12, Vilnius

(įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

Tvirtinimo data

2019 m. gruodžio 31 d. PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

2020 m. balandžio 24 d.

(finansinės ataskaitos sudarymo data)

Metų (ataskaitinis laikotarpis)	tūkst. Eur (finansinių ataskaitų valiuta)
	Pastabos
Straipsniai	Ataskaitinis laikotarpis Praejęs ataskaitinis laikotarpis
Pagrindinė veikla	
Gautos palūkanos	6 628 5 036
Sumokėtos palūkanos	(1 536) (1 223)
Gautos komisinių ir kitos pajamos	1 217 837
Sumokėtos komisinių sąnaudos	(232) (259)
Sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	(2 533) (2 342)
Nefinansinės veiklos pajamos	121 54
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos	(3 532) (1 732)
Kitos suteiktos paskolos	(32 720) (16 998)
Išskolinimų kredito unijoms padidėjimas	61 (352)
Kito turto ir kito finansinio turto pokytis	211 (670)
Indėlių pokytis	35 169 6 508
Kitų įsipareigojimų pokytis	138 (688)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	2 992 (11 829)
Investicinė veikla	
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	(96) (69)
Vertybinių popierių įsigijimas	(18 392)
Vertybinių popierių išpirkimas	8 520
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	8 424 (18 461)
Finansinė veikla	
Nariams išmokėti pagrindiniai pajai	(16) -
Narių sumokėti pagrindiniai pajai	83 -
Nariams išmokėti papildomi pajai	(220) (342)
Narių sumokėti papildomi pajai	1 642 92
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	1 489 (250)
Valiutų kursų pokyčio įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui	
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	12 905 (30 540)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	11 876 42 415
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	24 781 11 876
Administracijos vadovas (Vadovo pareigų pavadinimas)	(parašas)
Finansų grupės vadovas (Vyriausiojo buhalterio pareigų pavadinimas)	(parašas)
	Kristina Simonovič (vardas ir pavardė)
	Albertas Gruodis (vardas ir pavardė)

Jungtinė centrinė kredito unija

(įmonės pavadinimas)

Unijos kodas 304739874, J. Jasinskio g. 12, Vilnius

(įmonės kodas, adresas, kiti duomenys)

Tvirtinimo data

2019 m. gruodžio 31 d. AIŠKINAMASIS RAŠTAS

2020 m. balandžio 24 d.

(finansinės ataskaitos sudarymo data)

I. BENDROJI INFORMACIJA

Jungtinė centrinė kredito unija (toliau – JCKU) buvo įregistruota LR įmonių registre 2017 m. gruodžio 27 d. JCKU turi Europos centrinio banko 2017 m. gruodžio 21 d. išduotą licenciją vykdyti visas operacijas nurodytas Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatyme.

Jungtinės centrinės kredito unijos grupę (toliau – Grupė), kurios specialios paskirties jungtinės (konsoliduotos) finansinės ataskaitos čia pateikiamos, sudaro JCKU, jai priklausančios kredito unijos narės ir JCKU administruojamas stabilizacijos fondas (toliau – Grupės nariai).

2019 m. gruodžio 31 d. JCKU jungė 12 kredito unijų. Grupei priklausančios kredito unijos yra šios:

1. Jungtinė centrinė kredito unija
2. Akademinė kredito unija
3. Aukštaitijos kredito unija
4. Biržų kredito unija
5. Joniškio kredito unija
6. Ignalinos kredito unija
7. Kooperatinė bendrovė kredito unija Litas
8. Kredito unija Kupiškėnų Taupa
9. Kredito unija Zanavykų bankelis
10. Pareigūnų kredito unija
11. Raseinių kredito unija
12. Šilalės kredito unija

JCKU savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymu. JCKU – tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų įregistruota kredito unija. JCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo ir mokėjimo kortelių bei internetinės bankininkystės aptarnavimo operacijas, priima indėlius bei grąžintinas lėšas, teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę. JCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

Kiekviena JCKU Grupę sudaranti kredito unija yra kredito įstaiga, kuri tenkina savo narių ūkinius ir socialinius poreikius ir turi licenciją verstis, ir verčiasi indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš neprofesionalių rinkos dalyvių ir jų skolinimu, taip pat turi teisę verstis kitų Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme nustatytų finansinių paslaugų teikimu įstatyme nustatytiems asmenims ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę. Kredito unijos, kaip juridinio asmens, teisinė forma yra kooperatinė bendrovė. Kredito unija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu

kodeksu, Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymu bei kitais įstatymais, priežiūros institucijos priimtais teisės aktais ir savo įstatais.

Informacija apie kredito unijų narius pateikiama žemiau:

	2019 m. gruodžio 31	2018 m. gruodžio 31
Fiziniai asmenys	35 026	34 199
Juridiniai asmenys	1 446	1 394

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Unijų Grupėje dirbo 119 darbuotojai (2018 m. – 123).

II. APSKAITOS PRINCIPAI

Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas

JCKU grupės jungtinės (konsoliduotosios) finansinės ataskaitos yra parengtos, remiantis Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatyme nustatytu reikalavimu rengti tokias ataskaitas bei 2017 m. liepos 13 d. Lietuvos banko Valdybos nutarimu Nr. 03-116 dėl Centrinių kredito unijų jungtinių (konsoliduotųjų) finansinių ir priežiūros ataskaitų reikalavimų aprašo patvirtinimo. Atsižvelgiant į šiuos reikalavimus, Grupės finansinės ataskaitos yra parengtos pagal JCKU taikomą Grupės apskaitos politiką, kurios principai yra pateikiami toliau šiose finansinėse ataskaitose.

Taip pat JCKU atskiros finansinės ataskaitos parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (toliau – TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje ir galiojusius 2019 m. gruodžio 31 d. Finansinės ataskaitos yra parengtos laikantis veiklos tęstinumo principo.

Rengiant finansines ataskaitas pagal TFAS, taikomos prielaidos ir vertinimai, kurie turi įtakos apskaitomo turto ir įsipareigojimų sumoms bei neapibrėžtojo turto ir įsipareigojimų atskleidimui finansinių ataskaitų sudarymo dieną, taip pat per ataskaitinį laikotarpį apskaitytoms pajamų ir sąnaudų sumoms. Nors šie vertinimai yra pagrįsti vadovybės turimomis žiniomis apie esamą padėtį ir veiksmus, faktiniai rezultatai galiausiai gali skirtis nuo šių vertinimų.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose pateikiamos valiuta euru (EUR), kuri yra Grupės funkcinė ir pateikimo valiuta.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki tūkstančių eurų lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

Grupės finansinių ataskaitų jungimas (konsolidavimas)

Grupės finansinių ataskaitų jungimui (konsolidavimui) naudojama to paties ataskaitinio laikotarpio Grupę sudarančių subjektų finansinės informacija (atskiros kiekvieno Grupę sudarančio nario finansinės ataskaitos).

Atskiros kredito unijos narės veiklos rezultatai į jungtines (konsoliduotąsias) finansines ataskaitas įtraukiami nuo tos dienos, kai kredito unija tampa JCKU nare pagal LR centrinių kredito unijų įstatymo nuostatas. Jeigu kredito unija išstoja iš JCKU, jos rezultatai į jungtines (konsoliduotąsias) finansines ataskaitas įtraukiami iki išstojimo dienos.

Jungtinių (konsoliduotų) finansinių ataskaitų rengimo metu visi vienodi (pagal turinį) atskirų kredito unijų, JCKU ir stabilizacijos fondo balansiniai, pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų straipsniai yra agreguojami. Sujungus straipsnius, atliekami tarpusavio sandorių ir balansinių likučių tarp grupės subjektų eliminavimai:

- Eliminuojama JCKU pajinio kapitalo ir kiekvienos kredito unijos investicijų į centrinės kredito unijos pajinį kapitalą vertė, įskaitant ir susijusių specialiųjų atidėjinių Centrinės unijos pajamas, sumas, apskaitytas atskirose kredito unijose;
- Eliminuojami JCKU įsipareigojimai stabilizacijos fondui ir atskirų kredito unijų išlaidos, mokant įmokas į šį fondą, praėjusių laikotarpių įmokos į stabilizacijos fondą eliminuojamos per praėjusių laikotarpių nepaskirstytąjį rezultatą (t.y. iš einamojo laikotarpio rezultatų eliminuojamos tik einamojo laikotarpio įmokos į stabilizacijos fondą);
- Eliminuojamos tarpusavio paskolos ir kitos gautinos sumos (įskaitant sukauptas palūkanas), einamosios sąskaitos ir terminuotieji indėliai (įskaitant sukauptas palūkanas), kitas turtas ir kiti įsipareigojimai, likvidumo palaikymo fondo sąskaitos);
- Eliminuojamos tarpusavio pajamų ir sąnaudų sumos (palūkanų pajamos ir sąnaudos, komisiniai mokesčiai, kitos pajamos ir sąnaudos);
- Jei tam tikras straipsnis (sąskaita) naudojamas tik tarpusavio sandorių ar balansinių likučių atvaizdavimui, šios sumos eliminuojamos.

Taip pat peržiūrimi visi kiti balansiniai, pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų straipsniai, siekiant identifikuoti juose galimai apskaitytas tarpusavio sandorių ir balansinių likučių sumas, kurias reikėtų eliminuoti.

Kadangi kredito unijos, atsižvelgiant į jas reglamentuojančių įstatymų reikalavimus apskaitai taiko Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartų reikalavimus, jų finansinė informacija yra perskaičiuojama, kad atitiktų JCKU Grupės taikomus apskaitos principus, kurie toliau pateikiami šiose finansinėse ataskaitose.

Perskaičiuojant finansinę informaciją, svarbu atsižvelgti, kad perskaičiuojamos sumos atitiktų ataskaitinį laikotarpį, kuriam rengiamos finansinės ataskaitos, t.y. pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų straipsniai atspindėtų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio ekonominę veiklą ar jiems priklausančius perskaičiavimo rezultatus.

Atliekant perskaičiavimą pirmąjį kartą (pirmieji metai, kai rengiamos jungtinės (konsoliduotosios) finansinės ataskaitos buvo 2018 metai), nustatyti perskaičiavimo rezultatai, nepriklausantys ataskaitiniam laikotarpiui (t.y. 2018 metams), atvaizduoti per praeitų metų nepaskirstytąjį rezultatą, siekiant parodyti teisingus ataskaitinių laikotarpių veiklos rezultatus.

Apibendrinti atliekami kredito unijų, sudarančių JCKU, finansinės informacijos perskaičiavimai (ar neperskaičiavimai) dėl atitikimo Grupės apskaitos politikai, kurios esminiai principai yra išdėstyti toliau, yra tokie:

- Grupės narių grynųjų pinigų kasose straipsniai neperskaičiuojami, įvertinus, kad nėra skirtumų tarp taikomų Grupės narių ir Grupės apskaitos principų šioje srityje.
- Lėšos einamosiose sąskaitose ir terminuoti indėliai kitose kredito įstaigose neperskaičiuojami, įsitikinus, kad yra tinkamai sukauptos palūkanos taikant efektyviają palūkanų normą, tačiau vertinami tikėtini kredito nuostoliai pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“ (nuo 2019 m. sausio 1 d.).
- Investicijos į nuosavybės ir skolos vertybinius popierius perskaičiuojamos dėl:

- Tinkamo investicijų į nuosavybės ir skolos vertybinius popierius grupavimo pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“;
  - Tinkamo paskesnio vertinimo pagal peržiūrėtą grupavimą pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“.
  - Atitinkamai daromos korekcijos perkeliant pelną (nuostolius) į perkainojimo rezervą ir / ar atliekant kitas reikalingas korekcijas. Taip pat daromos korekcijos dėl tikėtinų kredito nuostolių atvaizdavimo pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“;
  - Įsitikinama, kad vertybinių popierių rinkos vertė, kai jie vertinami tikrąja verte, yra nustatyta pagal Grupės apskaitos principus;
  - Įsitikinama, kad vertybiniai popieriai, apskaitomi amortizuota savikaina, apskaitomi pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“ reikalavimus;
  - Vertybinių popierių korekcijos.
- Paskolos (suteiktos ar pirktos) ir gautinos sumos perskaičiuojamos dėl:
- Tinkamo jų klasifikavimo pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“ (ir atitinkamai, ar teisingai vertinamos amortizuota savikaina);
  - Tinkamo paskesnio vertinimo pagal peržiūrėtą klasifikavimą pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“ dėl efektyvios palūkanų normos pritaikymo;
  - Tinkamo paskesnio vertinimo pagal peržiūrėtą klasifikavimą pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“ dėl tikėtinų kreditų nuostolių atvaizdavimo. Atsižvelgiant į 2017 m. liepos 13 d. Lietuvos banko valdybos 2017 m. nutarime Nr. 03-116 dėl Centrinų kredito unijų jungtinių (konsoliduotųjų) finansinių ir priežiūros ataskaitų reikalavimų aprašo patvirtinimo numatytą išimtį, 2018 m. gruodžio 31 d. atskirų Grupės narių kredito unijų tikėtini kredito nuostoliai buvo vertinami ne pagal 9 TFAS reikalavimus, tačiau vertinami kredito unijų suteiktų paskolų vertės sumažėjimo sumą (sudarytus specialiuosius atidėjinius), išskyrus paskolų, kurioms yra sudaryti 100 proc. specialieji atidėjiniai, apskaičiuotą vadovaujantis Kredito unijų paskolų vertinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos banko valdybos 2009 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 38 „Dėl Kredito unijų paskolų vertinimo taisyklių patvirtinimo“, padidinant 10 proc. Nuo 2019 m. sausio 1 d. visos Grupės tikėtini kredito nuostoliai yra vertinami pagal 9 TFAS „Finansinės priemonės“ reikalavimus. Grupei pilnai pradėjus taikyti 9 TFAS „Finansinės priemonės“ tikėtinų kredito nuostolių vertinimui, visas susidaręs papildomas nuostolis dėl standarto pritaikymo buvo apskaitytas pelne (nuostoliuose);
  - Aukščiau išvardintos paskolų portfelio korekcijos atliekamos jungtiniu (konsoliduotu), o ne atskirų Grupės narių, mastu.
- Ilgalaikis materialus ir nematerialus turtas perskaičiuojamas dėl:
- Nusidėvėjimui ar amortizacijai taikomų Grupės apskaitos politikos nuostatų neatitinkančių terminų ar metodo;
  - Nustatyto, bet neapskaiyto vertės sumažėjimo, jei toks būtų;

- Klasifikavimo – peržiūrima, ar nėra reikšmingo nuomojamo turto trečioms šalims, kuris turėtų būti klasifikuojamas kaip investicinis turtas grupės finansinėse ataskaitose.
- Už skolas perimtas turtas perskaičiuojamas peržiūrint jo vertinimo principų tinkamumą atskirose grupės narėse ir klasifikavimo tinkamumą, priklausomai nuo perimto turto pobūdžio ir tikslų;
- Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai iš esmės nėra perskaičiuojami, jei jie yra skaičiuojami atskiroje Grupės narėje, nebent būtų nustatyta skirtumų ar jų atsirastų, atlikus kitus perskaičiavimus. Tuo atveju, jei Grupės narys neskaičiuoja atidėtojo pelno mokesčio turto ar įsipareigojimų (perskaičiavimas leidžiamas pagal Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartų nuostatas priklausomai nuo kredito unijos aktyvų dydžio), toks skaičiavimas atliekamas jungtinių (konsoliduotųjų) finansinių ataskaitų rengimo metu. Taip pat papildomai vertinamas vertės sumažėjimo poreikis Grupės nariuose apskaitytam ar naujai apskaičiuotam atidėtojo pelno mokesčio turtui, priklausomai nuo jo realizavimo galimybių.
- Kito turto ir kitų įsipareigojimų perskaičiavimas atliekamas, jei nustatoma neatitikimų su Grupės apskaitos principais atskirų Grupės narių finansinėse ataskaitose (nuo 2019 m. sausio 1 d. kitam turtui taip pat vertinami tikėtini kredito nuostoliai, jei atitinkamiems straipsniams jame taikomi 9 TFAS „Finansinės priemonės“ reikalavimai). Bet kuriuo atveju, perskaičiavimas tokiems straipsniams neatliekamas, jei sumos yra nereikšmingos ir atitinkamai perskaičiavimo įtaka būtų nereikšminga.
- Su einamaisiais mokesčiais (iš esmės ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčiu) susiję straipsniai neperskaičiuojami.
- Priimtų terminuotųjų indėlių ir einamųjų sąskaitų straipsniai neperskaičiuojami, jei įsitikinama, kad tinkamai kaupiamos palūkanos ir nėra kitų galimų neatitikimų.
- Gautų paskolų straipsniai neperskaičiuojami, jei jiems tinkamai taikoma efektyvi palūkanų norma palūkanų kaupimui (ir nėra kitų priežasčių perskaičiuoti pagal galiojančių sutarčių sąlygas).
- Sukaupytų išlaidų straipsniai (įskaitant atostogų rezervą) neperskaičiuojami, tačiau siekiama įsitikinti, kad visi reikalingi sukaupimai yra apskaityti.
- Nuosavo kapitalo straipsniai neperskaičiuojami, tačiau įsitikinama dėl tinkamo jų atvaizdavimo Grupės finansinėse ataskaitose.
- Palūkanų pajamų ir palūkanų išlaidų straipsniai perskaičiuojami dėl tinkamo efektyvios palūkanų normos taikymo. Perskaičiavimas atliekamas segmentuojant portfelį, jei neįmanoma įvertinti įtakos atskirai finansinei priemonei.
- Pelnas (nuostoliai) dėl vertybinių popierių perskaičiuojami pagal aukščiau minėtą skolos ir nuosavybės vertybinių popierių perskaičiavimą.

- Komisinių pajamos ir išlaidos iš esmės neperskaičiuojamos, tačiau peržiūrimos dėl tinkamo pripažinimo ir klasifikavimo pagal Grupės apskaitos principus.
- Veiklos išlaidos, kitos pajamos ir išlaidos iš esmės neperskaičiuojamos, nebent toks poreikis nustatomas atskirų kredito unijų atveju, ar atsiranda atlikus kitų straipsnių perskaičiavimus.
- Visos pajamų rūšys papildomai vertinamos, ar nereikia atlikti papildomų reikšmingų korekcijų dėl TFAS 15 Pajamos reikalavimų pritaikymo.
- Nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus 16 TFAS "Nuoma" papildomai perskaičiuojamos Grupės narių nuomos išlaidos, Grupės ataskaitose atitinkamai pripažįstant naudojimo teise valdomą turtą ir susijusius įsipareigojimus (taip pat palūkanų išlaidas ir nusidėvėjimą).

Rengiant jungtines (konsoliduotąsias) Grupės finansines ataskaitas taip pat papildomai atliekami reikšmingi apskaitiniai vertinimai Grupės mastu pagal Grupės apskaitos politiką, siekiant, kad jie būtų tinkamai apskaityti ir atskleisti Grupės finansinėse ataskaitose.

Perskaičiavimai neatliekami, jei sumos yra nereikšmingos Grupės finansinių ataskaitų mastu, ar numanoma perskaičiavimo įtaka nebūtų reikšminga (reikšmingai neiškreiptų Grupės finansinių ataskaitų). Perskaičiavimai neatliekami straipsniams, kurie eliminuojami jungimo (konsolidavimo) metu (ir todėl bet kuriuo atveju neturėtų įtakos Grupės finansinėms ataskaitoms).

Be aukščiau paminėtų perskaičiavimų, jungiant finansines ataskaitas, atliekami papildomi jungimo (konsolidavimo) įrašai, susiję su Grupės finansinių ataskaitų rengimu pagal Grupės apskaitos politiką (susiję ne su atskirų Grupės narių pateiktos finansinės informacijos perskaičiavimais, tačiau Grupės mastu atliekamais dvejybiniais įrašais ar reikšmingais apskaitiniais vertinimais pagal Grupės apskaitos politiką).

Sujungus visus panašius pagal turinį ir pobūdį Grupės narių turto, įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo straipsnius, panašias Grupės narių pajamų ir išlaidų sumas, atlikus įrašus konsolidavimo dokumente dėl tarpusavio sandorių ir balansinių likučių eliminavimų, Grupės narių finansinės informacijos perskaičiavimo ir kitų konsolidavimo įrašų Grupės mastu, sudaromos atitinkamai Grupės finansinės padėties ir bendrųjų pajamų ataskaitos. Atlikus anksčiau aprašytus veiksmus taip pat analogiškai sudaromos jungtinės (konsoliduotosios) pinigų srautų ir nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos.

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Sandoriai užsienio valiuta apskaityti pagal oficialius valiutų kursus, galiojančius keitimo dieną: pelnas ir nuostolis, atsiradęs įvykdžius šias operacijas bei perskaičiavus užsienio valiuta įvertintus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius vietine valiuta, apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Metų pabaigoje likučiai užsienio valiuta perkainojami metų pabaigoje galiojusi kursu.

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Efektivos palūkanų normos metodo taikymas

Tiek pagal 9-ąjį TFAS, tiek ir 39-ąjį TAS palūkanų pajamos ir sąnaudos pripažįstamos, taikant efektyvios palūkanų normos (EPN) metodą. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį arba trumpesnį periodą (iki sekančio perkainojimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. EPN (ir amortizuota turto savikaina) apskaičiuojama atsižvelgiant į tarp sutarties šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji EPN, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

Palūkanų ir panašios pajamos ir sąnaudos

Grupė apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama finansinio turto EPN, išskyrus nuvertėjusį turtą, bendrajai balansinei vertei.

Kai finansinis turtas tampa nuvertėjęs ir todėl yra laikomas 3 lygio finansiniu turtu, Grupė apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama EPN grynajai amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto vertei. Jeigu finansinis turtas vėl tampa veiksnus ir nebėra nuvertėjęs, Grupė grįžta prie palūkanų pajamų skaičiavimo nuo bendrosios balansinės vertės.

Nusipirktam arba suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniam turtui (angl. POCI) Grupė skaičiuoja palūkanų pajamas, apskaičiuodama dėl kredito pakoreguotą faktinių palūkanų normą ir taikydama šią normą amortizuotai finansinio turto savikainai. Dėl kredito pakoreguota faktinių palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri pradinio pripažinimo momentu diskontuoja tikėtinus grynuosius pinigų srautus (įskaitant tikėtinus kredito nuostolius) iki tokio turto amortizuotos savikainos.

Komisinių pajamos ir sąnaudos

Komisinių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija, išskyrus komisinius, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudedamoji dalis. Komisinių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos.

Kitos pajamos pagal sutartis su klientais

15-asis TFAS reikalauja, kad ūkio subjektai vertintų ir priimtų sprendimus, atsižvelgdami į visus svarbius faktus ir aplinkybes, pritaikydami kiekvieną modelio pakopą sutartims su savo klientais. Standartas taip pat apibrėžia papildomų išlaidų, susijusių su sutarties sudarymu, ir išlaidų tiesiogiai susijusių su sutarties vykdymu, apskaitą.

Pajamos pagal sutartis su klientais pripažįstamos, kai paslaugų kontrolė pereina klientui, ta suma, kurią Grupė tikisi gauti mainais už paslaugas. Grupė nustatė, kad kontroliuoja paslaugas prieš jas perduodama klientui, todėl Grupė veikia kaip pagrindinė pajamų sandorio šalis.

Grupė pripažįsta pajamas iš paslaugų teikimo per laikotarpį naudodama pristatymo suteiktų paslaugų įvykdymo įvertinimui, nes klientas vienu metu gauna ir suvartoja Grupės teikiamas paslaugas.

Pelno mokestis

Pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą, tiek 2019, tiek 2018 metų apmokestinamam pelnui taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Mokesčių sąnaudos, apskaitytos šiose finansinėse ataskaitose, pagrįstos vadovybės atliktais skaičiavimais pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymus.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. padidintas pelno mokestis 20 proc. bus pritaikytas apmokestinamajam pelnui, viršijančiam 2 mln. EUR ribą. Atsižvelgiant į atskirų Grupės narių uždirbamą pelną, Grupės subjektams ir toliau bus taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Atitinkamai Grupės atidėtas pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimas apskaičiuojami taikant 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokesčių bazės ir jų balansinės vertės finansinėse ataskaitose. Atidėtas pelno mokestis apskaičiuojamas taikant balanso parengimo dieną patvirtintus arba iš esmės patvirtintus mokesčių tarifus (ir įstatymus), kuriuos numatoma taikyti, kuomet bus realizuojamas susijęs atidėtojo pelno mokesčio turtas arba padengiamas atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas.

Pagrindiniai laikinieji skirtumai susidaro dėl sukauptų mokestinių nuostolių, vertybinių popierių perkainojimo bei skirtumų tarp ilgalaikio turto ir sukauptų sąnaudų likutinės vertės ir mokesčių bazės.

Atidėtas pelno mokestis yra apskaičiuojamas taikant mokesčio tarifus, patvirtintus ar iš esmės patvirtintus balanso sudarymo dieną. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra pripažįstamas, jeigu jis susidaro dėl kitų nei verslo sujungimo būdu atsiradusio turto ar įsipareigojimo pirminio pripažinimo, kuris sandorio dieną neturi jokios įtakos nei apskaitiniam, nei apmokestinamam pelnui ar nuostoliams.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas pripažįstamas tik tuomet, kai yra tikėtina, kad ateityje bus gautas apmokestinamasis pelnas, kurio pakaks laikiniams skirtumams panaudoti.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų pradinis terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi. Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai laikomi korespondentinėse Lietuvos banko sąskaitose ir komerciniuose bankuose.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai

Pirminio pripažinimo momentas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai, išskyrus paskolas ir gautina sumas iš klientų ir įsipareigojimus klientams, iš pradžių pripažįstami atsiskaitymo dieną. Paskolos ir gautinos sumos iš klientų pripažįstami, kai lėšos pervedamos į klientų sąskaitas. Įsipareigojimai klientams pripažįstami, kai lėšos pervedamos į JCKU grupę.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto priskyrimas atitinkamai grupei pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir verslo modelio, apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus kitas gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, JCKU grupė pirminio pripažinimo metu finansinį turtą įvertina tikrąja verte, pridėjus kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, sandorio išlaidas. Kitos gautinos sumos, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, yra vertinamos pagal 15-ojo TFAS nustatytą sandorio kainą.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (angl. SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Finansinio turto valdymo modelis nurodo kaip valdomas finansinis turtas, kad šis generuotų pinigų srautus. Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus. Detaliau apie verslo modelį ir SPPI testą paaiškinta toliau.

Finansinio turto ir įsipareigojimų grupės

Finansinį turtą JCKU grupė grupuoja, vadovaudamasi verslo valdymo modeliu ir turto sutartinėmis sąlygomis:

- amortizuota savikaina;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

Finansiniai įsipareigojimai, išskyrus paskolų įsipareigojimus ir finansines garantijas, yra vertinami amortizuota savikaina arba tikrąja verte per pelną arba nuostolius, kai jie yra laikomi prekybai, arba yra priskirti vertinamiems tikrąja verte.

Gautinos sumos iš kredito įstaigų, suteiktos paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų, finansinės investicijos vertinamos amortizuota savikaina

JCKU grupė vertina paskolas ir gautinas sumas iš kredito įstaigų, paskolas ir gautinas sumas iš kitų klientų ir kitas finansines investicijas amortizuota savikaina, tik jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti tik pinigų srautai, kurie yra pagrindinės sumos ir pagrindinės neįvykdytos sumos palūkanų mokėjimai.

Verslo modelio įvertinimas

JCKU grupė nustato savo verslo modelį tokiu lygiu, kuris geriausiai atspindi tai, kaip ji valdo finansinio turto grupes, siekdama savo verslo tikslų, JCKU grupės verslo modelis nėra vertinamas pagal atskirus instrumentus, bei aukštesniu, t.y. apjungtu portfelių lygmeniu ir yra pagrįstas tokiais veiksniais kaip:

- a) kaip vertinami verslo valdymo modelio rezultatai ir pagal jį laikomas finansinis turtas, kaip apie juos pranešama vadovybei;
- b) rizika, turinti įtakos verslo modelio rezultatams (ir pagal tą verslo modelį laikomam finansiniam turtui), pirmiausia, kaip ta rizika valdoma; ir
- c) kaip atlyginama verslo valdytojams (pvz., kuo – valdomo turto tikraja verte ar surinktais sutartyje numatytais pinigų srautais – grindžiamas atlyginimas);
- d) tikėtinas pardavimų dažnumas, vertė ir laikas taip pat yra svarbūs vertinimo aspektai.

Verslo valdymo modelio vertinimas grindžiamas pagrįstai tikėtiniais scenarijais, neatsižvelgiant į „blogiausio atvejo“ ar „streso atvejo“ scenarijus. Jei pinigų srautai po pirminio pripažinimo yra realizuojami kitaip nei Grupės pradiniai lūkesčiai, Grupė nekeičia likusio finansinio turto tame verslo modelyje klasifikavimo, bet atsižvelgia į tokią informaciją vertindama naujai suteiktą ar naujai įsigytą finansinį turtą.

SPPI (angl. solely payments or principal and interest) testas

Antruoju savo grupavimo etapu Grupė įvertina finansinio turto sutartines sąlygas, kad nustatytų, ar jie atitinka SPPI testą. Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Pagrindinė suma yra finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu. Palūkanas sudaro atlygis už pinigų laiko vertę, su pagrindine nepadengtąja suma susijusią kredito riziką tam tikru laikotarpiu ir už kitą pagrindinę skolinimo riziką ir sąnaudas, taip pat pelno marža.

Dėl sutartinių sąlygų, kuriomis prisiimama didesnė nei de minimis rizika arba dėl kurių atsiranda sutartinių pinigų srautų, nesusijusių su pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimais, finansinis turtas turi būti vertinamas tikraja verte per pelną arba nuostolius.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

a) Pripažinimo nutraukimas dėl esminio sąlygų pakeitimo

JCKU grupė nutraukia finansinio turto, pvz., klientui suteiktos paskolos, pripažinimą, kai sąlygos buvo persvarstytos tiek, kad ji iš esmės tampa nauja paskola, o skirtumas pripažįstamas pripažinimo nutraukimo pelnu ar nuostoliu tai daliai, kuriai nebuvo apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Naujai pripažintos paskolos klasifikuojamos kaip 1 lygio (paaiškinama toliau) paskolos tikėtinų

kredito nuostolių vertinimo tikslais, nebent naujoji paskola būtų laikoma suteiktu dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniu turtu (angl. POCI).

Vertindama, ar nutraukti suteiktos paskolos pripažinimą, be kita ko, JCKU grupė svarsto šiuos veiksnius:

- paskolos valiutos pasikeitimas;
- nuosavybės požymių atsiradimas;
- sandorio šalies pasikeitimas;
- ar pakeitimas yra toks, kad priemonė nebeatitiktų SPPI testo kriterijų.

Jei dėl pakeitimo reikšmingai nepasikeičia pinigų srautai, toks pakeitimas nereiškia turto pripažinimo nutraukimo. Remiantis pinigų srautų, diskontuotų pagal pradinę EPN, pasikeitimu, JCKU grupė apskaito pakeitimo pelną ar nuostolius iki sumos, kuriai nėra apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo.

b) Pripažinimo nutraukimas dėl kitų priežasčių nei esminis sąlygų pakeitimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (arba, kai taikytina, finansinio turto dalies arba panašaus finansinio turto grupės dalies) pripažinimas yra nutraukiamas (t.y. jis yra pašalinamas iš JCKU grupės finansinės padėties ataskaitos), kai:

- Baigiasi sutartyje numatytų teisių į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas; arba
- Grupė perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautus; arba prisiima prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį ir
  - a) Grupė perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą; arba
  - b) Grupė nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio finansinio turto kontrolę.

Kai Grupė perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautą arba sudaro perleidimo sutartį su trečiaja šalimi, yra vertinama, ar ir kokia apimtimi, Grupė išlaiko su šio finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą. Kai Grupė nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra ir toliau pripažįstamas ta dalimi, su kuria Grupė yra vis dar susijusi. Šiuo atveju Grupė taip pat pripažįsta susijusį įsipareigojimą. Perleistas turtas ir su juo susijęs įsipareigojimas yra vertinami remiantis teisėmis ir įsipareigojimais, kuriuos Grupė išlaikė.

Kai su Grupe susijęs perduotas turtas tampa garantija, toliau kontroliuojama dalis vertinama mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės ir didžiausios numanomos sumos, kurią Grupė gali tekti sumokėti (garantijos suma).

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet iš esmės kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų atskaitoje.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Tikėtinų kredito nuostolių (TKN) vertinimo principų apžvalga

Grupės taikomas metodas nuo 2019 m. sausio 1 d. (JCKU, kaip atskiros Grupės narės, taikytas metodas nuo 2018 m. sausio 1 d.).

Nuo 2018 m. sausio 1 d. JCKU (nuo 2019 m. sausio 1 d. visi Grupės nariai) apskaitė visų paskolų ir kitų skolos finansinių priemonių, įskaitant kreditavimo įsipareigojimus, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius, tikėtinus kredito nuostolius (toliau – finansinės priemonės). Pagal 9 TFAS tikėtini kredito nuostoliai nėra vertinami nuosavybės priemonėms. Tikėtini kredito nuostoliai kreditavimo įsipareigojimams ir garantijoms yra apskaitomi kaip atidėjiniai.

Tikėtinų kredito nuostolių metodas yra pagrįstas kreditų nuostoliais, kurių tikimasi, kad atsiras per visą turto galiojimo laiką (tikėtinus kredito nuostolius turto galiojimo laikotarpiu), išskyrus atvejus, kai nuo finansinio turto pripažinimo momento kredito rizika nėra padidėjusi ir tokiu atveju vertinami 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai.

12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai yra viso galiojimo laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių dalis, kuri atspindi tikėtinus kredito nuostolius, kurie atsiranda dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, susijusių su finansine priemone ir kurie yra galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos.

Tiek 12 mėnesių, tiek ir galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai yra skaičiuojami individualiai arba kolektyviai, priklausomai nuo finansinių priemonių portfelio pobūdžio. JCKU grupės kolektyvinių pagrindų vertinamo finansinio turto grupavimo principai paaiškinti toliau.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertinama, ar finansinės priemonės kredito rizika nuo pradinio pripažinimo reikšmingai padidėjo, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo rizikos pasikeitimą per likusį finansinės priemonės laikotarpį. Šio proceso metu JCKU grupė savo paskolas suskirsto į 1 pakopos, 2 pakopos ir 3 pakopos paskolas ir nusipirktą ar suteiktą dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą (POCI), kaip aprašyta žemiau:

- 1 pakopa: Kai paskolos pirmą kartą pripažįstamos, JCKU grupė pripažįsta 12 mėnesių tikėtinus nuostolius. 1 pakopos paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir atitinkamai jos buvo perklasifikuotos iš 2 pakopos;
- 2 pakopa: Kai paskolos kredito rizika po pradinio pripažinimo momento reikšmingai padidėjo, JCKU grupė prisipažįsta paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. 2 pakopos paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir paskola buvo perklasifikuota iš 3 pakopos;
- 3 pakopa: paskolos, kurios laikomis nuvertėjusiomis paskolomis. JCKU grupė prisipažįsta galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius.

POCI: įsigytas ar suteiktas dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinis turtas yra finansinis turtas, kuri yra nuvertėjęs pradinio pripažinimo metu. POCI turtas yra apskaitomas tikrąja verte pirminio pripažinimo metu ir palūkanų pajamos vėliau pripažįstamos pagal kredito pakoreguotą efektyviają palūkanų normą. Tikėtini kredito nuostoliai yra apskaitomi tik tiek, kiek pasikeičia tikėtini kredito nuostoliai po pirminio pripažinimo.

Finansinio turto, dėl kurio JCKU grupė neturi pagrįstų lūkesčių atgauti visą turtą ar jo dalį, bendroji dalis yra sumažinama. Tai yra laikoma finansinio turto (daliniu) pripažinimo nutraukimu.

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas

JCKU grupė apskaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius, remdamasi tikimybėmis įvertintais scenarijais, kad būtų galima įvertinti numatomus grynuosius pinigų srautų trūkumus, diskontuotus apytiksle EPN.

Pinigų srautų trūkumas yra skirtumas tarp pinigų srautų, kurie turėtų būti sumokėti JCKU grupės pagal sutartį, ir pinigų srautus, kuriuos JCKU grupė tikisi gauti.

Pagrindiniai naudojami elementai, skaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, yra šie:

- PD (angl. probability of default) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė.
- EAD (angl. exposure at default) – skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų nevykdymo momentu (pagrindinė kredito dalis ir sukauptos palūkanos).
- LGD (angl. loss given default) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, apskaičiuotas JCKU grupės istoriniais 2008-2019 metų duomenimis. Jis pagrįstas sutartinių pinigų srautų skirtumu nuo to, kiek skoliniojas tikisi gauti, įskaitant bet kokio užstato realizavimą.

Individualus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai skolinimo pozicijai TKN nustatomi individualiai, pagal numatytus tikėtinus kredito grąžinimo grafikus ir jų tikimybes bei nustatytus atitinkamus PD, LGD, EAD parametrus ($TKN = EAD * PD * LGD$, vertinant pagal skirtingus jų svorius).

Į ateitį orientuota informacija

Savo tikėtinų kredito nuostolių modeliuose JCKU grupė remiasi įvairiapuse informacija, įskaitant ir į ateitį orientuota informacija, tokia kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas. Istorinių 2008-2019 m. JCKU grupės skolininkų segmentų PD yra koreguojami metinių BVP pokyčių duomenų pagrindu (sudaromos lygtys, kurios naudojamos tolimesniam PD prognozavimui).

JCKU grupė seka BVP pokyčio rodiklį bei Lietuvos banko prognozes ir vertina jų pokyčių įtaką atitinkamų skolininkų segmentų kreditingumui.

Grupės narių (išskyrus JCKU) taikytas metodas iki 2018 m. gruodžio 31 d.:

Kaip nurodyta aukščiau, dėl tikėtinų kredito nuostolių vertinimo, kitų Grupės narių atžvilgiu iki 2018 m. gruodžio 31 d. buvo taikoma išimtis: pagal 2017 m. liepos 13 d. Lietuvos banko valdybos 2017 m. nutarime Nr. 03-116 dėl Centrinų kredito unijų jungtinių (konsoliduotųjų) finansinių ir priežiūros ataskaitų reikalavimų aprašo patvirtinimo numatytą išimtį, 2018 m. gruodžio 31 d. atskirų Grupės narių kredito unijų tikėtini kredito nuostoliai vertinami ne pagal 9 TFAS reikalavimus, tačiau vertinami kredito unijų suteiktų paskolų vertės sumažėjimo sumą (sudarytus specialiuosius atidėjinius), išskyrus paskolų, kurioms yra sudaryti 100 proc. specialieji atidėjiniai, apskaičiuotą vadovaujantis Kredito unijų paskolų vertinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos banko valdybos 2009 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 38 „Dėl Kredito unijų paskolų vertinimo taisyklių patvirtinimo“, padidinant 10 proc. Kredito unijų paskolos yra vertinamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, Lietuvos Banko valdybos nutarimais, kredito unijos paskolų vertinimo taisyklėmis, kredito unijos finansinės skolininko būklės vertinimo tvarka ir Verslo apskaitos standartais. Paskolos vertinamos ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Kredito unija paskolų vertinimo metu nustato, ar nebuvo nuostolio įvykių ir ar paskolos vertė nesumažėjo. Atsižvelgus į vertinimo rezultatus, paskola priskiriama atitinkamai paskolų rizikos grupei. Paskolos, įvertinus riziką, grupuojamos į penkias grupes. Atsižvelgus į paskolos rizikos grupę, kredito unijos valdybos patvirtinti ir finansinėse ataskaitose taikyti tikėtini paskolos apskaitinės vertės dalies sumažėjimo dydžiai pateikti lentelėje:

Paskolų rizikos grupė	Apskaitinės vertės sumažėjimo dydis proc.
standartinė (1 rizikos grupė)	0
galimos rizikos (2 rizikos grupė)	5
padidintos rizikos (3 rizikos grupė)	25
abejotina (4 rizikos grupė)	50
nuostolinga (5 rizikos grupė)	100

Paskolų vertės sumažėjimas skaičiuojamas atsižvelgiant į paskolų rizikos grupę (tikėtiną atgauti paskolos apskaitinės vertės dalį) ir užtikrinimo priemonę (užtikrinimo priemonės pinigų srautą). Apskaičiuojant užtikrinimo priemonės pinigų srautą taikoma diskonto norma.

Nuo 2019 m. sausio 1 d. pritaikius 9 TFAS visos Grupės mastu, paskolos pagal paskolų rizikos grupes yra priskiriamos atitinkamai 1, 2 ar 3 lygiams pagal 9 TFAS. Visiems fiksuojamiems nuostolio įvykiams yra taikomi stebėsenos laikotarpiai ir tik jiems pasibaigus (skolininkui tinkamai įvykdžius tam tikras numatytas sąlygas), gali būti gerinama susijusios paskolos rizikos grupė (keistis priskirtas lygis).

Užtikrinimo priemonių vertinimas

Siekdama sumažinti finansinio turto riziką, Grupė siekia, kai tik įmanoma, naudoti užtikrinimo priemones. Užtikrinimo priemonės gali būti įvairios, tokios kaip pinigai, vertybiniai popieriai, nekilnojamasis turtas, gautinos sumos, kitas nefinansinis turtas ir pan.

Užtikrinimo priemonė (nebent ji būtų perimta) nėra apskaitoma Grupės finansinės būklės ataskaitoje, tačiau užtikrinimo priemonės tikroji vertė turi įtakos tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimui individualaus TKN vertinimo atveju. Paprastai užtikrinimo priemonių tikroji vertė vertinama paskolos suteikimo metu ir vėliau reguliariai pakartotinai pervertinama. Išsami informacija, pavyzdžiui, nekilnojamasis turtas, vertinamas remiantis trečiųjų šalių, pvz. turto vertintojų duomenimis.

Už skolas perimtas turtas

Grupė nustato, ar perimtą turtą galima geriausiai panaudoti savo veiklos tikslams, ar jis turėtų būti parduodamas. Turtas, kuris gali būti panaudojamas savo veiklai, perkeliamas į atitinkamą turto grupę mažesniąja iš turto perėmimo vertės ar apskaitinės turtu užtikrintos finansinės priemonės vertės. Turtas, kurį numatoma parduoti, yra perkeliamas į turto, skirtą pardavimui kategoriją, ir vertinamas tikrąja verte (jei finansinis turtas) arba tikrąja verte, atėmus pardavimo sandorio išlaidas (jei nefinansinis turtas). Turtas taip pat gali būti apskaitomas kaip investicinis turtas ar atsargos, jei atitinkamai atitinka investicinio turto ar atsargų apibrėžimus.

Nurašytas finansinis turtas

Finansinis turtas yra nurašomas arba iš dalies, arba visas tik tada, kai Grupė nebesitiki atgauti jokių su turtu susijusių sumų ir atitinkamai nebevykdo turto išieškojimo veiksmų. Jei nurašoma suma yra didesnė už sukauptą tikėtinų kredito nuostolių sumą, skirtumas laikomas papildomu vertės sumažėjimu nuo bendros balansinės vertės. Bet kokie vėlesni nurašyto finansinio turto atgavimai yra apskaitomi kaip kreditiniai įrašai vertės sumažėjimo sąnaudose bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Paskolų, laikomų iki išpirkimo vertės sumažėjimas

Kiekvieno balanso datą Grupė įvertina, ar nėra objektyvių įrodymų, kad finansinio turto vertė yra sumažėjusi. Finansinio turto vertė sumažėja ir vertės sumažėjimo nuostoliai patiriami tada, jeigu yra objektyvių įrodymų, kad vertė sumažėjo dėl vieno arba keleto įvykių po turto pirminio pripažinimo (nuostolių įvykio) ir toks nuostolių įvykis (arba įvykiai) turi įtakos finansinio turto įvertintiems būsimiems pinigų srautams, kurie gali būti patikimai įvertinti. Turto vertė yra koreguojama vertės sumažėjimo suma naudojant atidėjinių sąskaitą ir nuostolio sumą pripažįstant bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tarp objektyvių įrodymų, kad paskolos vertė sumažėjo, yra stebėjimais arba istoriniais duomenimis pagrįsta informacija apie tokius nuostolio įvykius:

- Reikšmingi skolininko finansiniai sunkumai: kredito unija nevykdo Lietuvos banko nustatytą veiklos riziką ribojančių normatyvų;
- Nepatenkinama arba bloga skolininko būklė (būklė nustatoma vadovaujantis Grupės paskolų išdavimo ir administravimo tvarka);

- Paskolos sutarties pažeidimas (periodinių paskolos įmokų (paskolos dalies ar palūkanų) nemokėjimas ilgiau nei 30 dienų;
- Dėl ekonominių arba teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansiniais sunkumais, skolininkui suteikiamos specialios sąlygos, kurių Grupė paprastai nebūtų suteikusi;
- Pradėtas skolininko bankroto arba reorganizavimo procesas;
- Skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal tą paskirtį, kuri numatyta paskolos sutartyje;
- Su skolininku susiję asmenys nevykdo įsipareigojimų, ir tai turi įtakos skolininko finansinių įsipareigojimų vykdymui;
- Sumažėja užtikrinimo priemonės vertė, jei vertinamos paskolos, kurių grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
- Skolininko, užsiimančio licencijuota veikla, licencijos galiojimo sustabdymas/panaikinimas;
- Priežiūros institucijos apribojimas skolininkui teikti vieną ar kelias finansines paslaugas;
- Priežiūros institucija per paskutinį ketvirtį yra skyrusi skolininkui baudą;
- Priežiūros institucija yra paskelbusi skolininko veiklos apribojimą (moratoriumą);
- Priežiūros ar kitos institucijos laikinai apribojo skolininko teisę disponuoti turtu, lėšomis Grupėje ar kituose bankuose;
- Priežiūros institucija laikinai ar pilnai nušalino skolininko vadovą/vadovus ar/ir paskolų komiteto narį/narius.

Vertės sumažėjimas yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp esamos vertės ir atgautinos vertės, kuri yra lygi dabartinei vertei tikėtinų pinigų srautų, įtraukiant atgautinas sumas dėl garantijų ir užstatų, diskontuotų sutarties pradiniu momentu galiojusia palūkanų norma. Jeigu vėlesniais laikotarpiais vertės sumažėjimo nuostolis sumažėja ir tai gali būti objektyviai siejama su jau po vertės sumažėjimo įvykiu įvykiu (tokiu kaip skolininko reitingo pagerėjimas), anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi koreguojant vertės sumažėjimo nuostolius.

Grupė visų pirma įvertina objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų buvimą individualiai kiekvieno atskirai reikšmingo finansinio turto atžvilgiu, o kiekvieno atskirai nereikšmingo finansinio turto atžvilgiu – individualiai arba bendrai.

Paskolos, kurios dėl vertės sumažėjimo yra vertinamos bendrai ar reikšmingos individualiai vertinamos paskolos, ir kurių terminai buvo persvarstyti, nebėra laikomos pradelstomis, bet traktuojamos kaip naujos paskolos.

Galimo pardavimo ir laikomi iki išpirkimo vertybiniai popieriai

Galimo pardavimo finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kuris yra priskirtas prie galimo pardavimo arba nėra klasifikuojamas kaip paskolos ir gautinos sumos, investicijos laikomos iki išpirkimo ar finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolį). Vadovybė nustato, kaip bus klasifikuojami vertybiniai popieriai jų įsigijimo metu. Galimo pardavimo vertybinius popierius ketinama laikyti neapibrėžtą laikotarpį, jie gali būti parduoti esant papildomam likvidumo poreikiui, pasikeitus palūkanų normoms ar vertybinių popierių kainai.

Galimo pardavimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąja verte pridedat įsigijimo kaštus ir vėliau iš naujo perkainojami tikrąja verte pagal rinkos kainas. Nerealizuotas pelnas arba nuostolis, atėmus mokesčius, atsiradę dėl galimo pardavimo vertybinių popierių tikrosios vertės pokyčių, apskaitomas kaip kitos bendrosios pajamos, išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius ir užsienio valiutos kurso keitimo rezultata. Kai tokio turto pripažinimas nutraukiamas, visas kitose bendrosiose pajamose sukauptas perkainavimo rezultatas iškeliamas į grynąjį pelną (nuostolį)

bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tačiau palūkanos už tokį finansinį turtą, apskaičiuotos taikant efektyvią palūkanų normą, yra pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio pajamomis.

Laikomos iki išpirkimo investicijos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba galimais nustatyti mokėjimais bei fiksuotu terminu, kurį JCKU grupės vadovybė ketina ir gali laikyti iki termino pabaigos. Laikomi iki išpirkimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąja verte ir vėliau yra vertinami amortizuota savikaina, naudojant efektyvią palūkanų normą, bei atėmus vertės sumažėjimo nuostolius galimų ne trumpalaikių vertės sumažėjimų rizikai įvertinti. Palūkanų pajamos uždirbtos dėl vertybinių popierių laikymo, yra apskaitomos kaip ataskaitinio laikotarpio palūkanų pajamos. Jeigu JCKU grupė nuspręstų parduoti didesnę negu reikšmingą sumą laikomų iki išpirkimo vertybinių popierių, visa kategorija būtų perklasifikuojama kaip galimo pardavimo.

Iki išpirkimo laikomoms investicijoms Grupė individualiai nustato, ar yra objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad yra patirti vertės sumažėjimo nuostoliai, nuostolių suma yra apskaičiuojama kaip skirtumas tarp balansinės turto vertės ir dabartinės planuojamų pinigų srautų vertės. Turto balansinė vertė yra mažinama ir apskaičiuota vertės sumažėjimo suma yra apskaitoma bendrųjų pajamų ataskaitoje. Jeigu vėlesniu laikotarpiu turto vertės sumažėjimo nuostoliai sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti siejamas su įvykiu, įvykusi po vertės sumažėjimo pripažinimo, anksčiau vertės sumažėjimas yra atstatomas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina ir atėmus sukauptą nusidėvėjimą. Nusidėvėjimas apskaičiuojamas naudojant tiesinį metodą, proporcingai nurašant kiekvieno atskiro turto vieneto įsigijimo vertę per įvertintą turto naudingo tarnavimo laiką. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: lengvieji automobiliai – 8 metai, baldai – 6 metai, kompiuterinė įranga – 3 metai, kita – 4 metai.

Nudėvimas turtas tikrinamas vertės sumažėjimui nustatyti, kuomet įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai rodo, kad jo apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Turto apskaitinė vertė nedelsiant sumažinama iki jo atsiperkamosios vertės, jeigu turto apskaitinė vertė viršija įvertintą atsiperkamąją vertę. Atsiperkamoji vertė yra didesnė iš turto tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertės.

Pelnas arba nuostolis iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo apskaitine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą.

Kiekvieną finansinių ataskaitų parengimo datą turto likvidacinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir prireikus atitinkamai keičiami. Turto priežiūros ir eksploataavimo išlaidos įtraukiamos į bendrųjų pajamų ataskaitą, kai patiriamos. Skolinimosi išlaidos, kurios yra tiesiogiai susiję su ilgalaikio turto, kurio naudojimui paruošti reikia ilgo laiko, įsigijimu, yra kapitalizuojamos.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, sumažinta sukauptos amortizacijos suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiniu metodu per įvertintą naudingo tarnavimo laiką. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: programinė įranga – 5 metai, licencija – 6 metai.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atsiperkamosios vertės. Nematerialiojo ilgalaikio turto vertė peržiūrima siekiant įvertinti ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei apskaityta.

Palaikymo ir kitos plėtos išlaidos, kurios nepriskiriamos įmonės pasigamintos (sukurtos) programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, kada jos buvo patirtos. Išlaidos, kurias JCKU grupė pripažino sąnaudomis ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, vėliau negali būti koreguojamos ir priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai.

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Turtas, kuris yra amortizuojamas/ nudėvimas, tikrinamas vertės sumažėjimui nustatyti, kuomet įvykiai ar aplinkybių pokyčiai rodo, kad jo apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Vertės sumažėjimo nuostolis yra skirtumas tarp apskaitinės ir atgautinos verčių. Atgautina vertė yra laikoma ta vertė, kuri yra didesnė – turto tikroji vertė, sumažinta pardavimo išlaidomis, arba naudojimo vertė. Vertinant, kiek galėtų sumažėti vertė, turtas priskiriamas įplaukas generuojančiam vienetui. Nefinansinis turtas, kuriam anksčiau buvo nustatytas vertės sumažėjimas, kiekvienais metais yra vertinamas ir dėl vertės sumažėjimo atstatymo.

Nuoma

Grupė kaip nuomininkas (politika, kurios laikomasi nuo 2019 m. sausio 1 d.)

Sutarties pradžioje Grupė vertina, ar sutartis yra nuoma ar ją apima. Tai reiškia, kad vertinama, ar pagal sutartį suteikiama teisė valdyti identifikuoto turto naudojimą tam tikrą laiką mainais už atlygį. Visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikes ir mažaverčio turto nuomos sutartis, Grupė taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. Grupė pripažįsta nuomos įsipareigojimą mokėti nuomos įmokas ir naudojimo teise valdomą turtą, pagal kurį suteikiama teisė naudotis nuomojamu turtu.

Naudojimo teise valdomas turtas

Pradžios datą (t. y. datą, nuo kurios pagrindinis turtas pradėtas naudoti) Grupė pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą. Naudojimo teise valdomas turtas apskaitomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą pakoregavus dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo. Naudojimo teise valdomo turto įsigijimo savikaina apima nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo sumą, pirmines tiesiogines išlaidas, nuomos mokesčius pradžios datą arba iki jos, atėmus bet kokias gautas nuomos paskatas. Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per nuomos laikotarpį arba nustatytą turto naudingo tarnavimo laikotarpį, priklausomai nuo to, kuris iš jų yra trumpesnis.

Jeigu iki nuomos laikotarpio pabaigos Grupėje perleidžiama nuomojamo turto nuosavybės teisė arba jeigu naudojimo teise valdomo turto kaina rodo, kad nuomininkas pasinaudos pasirinkimo pirkti teise, nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis numatomu turto naudingo tarnavimo laiku.

Taip pat naudojimo teise valdomas turtas yra vertinamas dėl vertės sumažėjimo.

Nuomos įsipareigojimai

Pradžios datą Grupė pripažįsta nuomos įsipareigojimus, apskaitomus nuomos įmokų, kurios turės būti sumokėtos per nuomos laikotarpį, dabartine verte. Nuomos įmokos apima fiksuotas įmokas (įskaitant prilygintas fiksuotoms įmokoms) atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas, kintamas nuomos įmokas, kurios priklauso nuo indekso ar normos, ir sumos, kurios turėtų būti sumokėtos pagal likvidacinės vertės garantijas. Tokios nuomos įmokos taip pat apima pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Grupė ta pasirinkimo teise pasinaudos, ir baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Grupė pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Kintamos nuomos įmokos, kurios nepriklauso nuo indekso ar normos, pripažįstamos sąnaudomis (nebent jos yra patiriamos atsargoms pagaminti) laikotarpiu, kuriuo įvyksta įvykis ar atsiranda sąlyga, dėl kurių mokami šie mokesčiai.

Skaičiuodama dabartinę nuomos įmokų vertę, Grupė taiko nuomos pradžios datą priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą, nes nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos negalima lengvai nustatyti. Po pradžios datos nuomos įsipareigojimų suma didinama atsižvelgiant į įvertintas palūkanas ir sumažinama sumokėtų nuomos įmokų suma. Be to, balansinė nuomos įsipareigojimų suma yra vertinama pakartotinai, jeigu atliekami tam tikri koregavimai, pasikeičia nuomos laikotarpis ar nuomos įmokos (pvz., būsimų įmokų pakeitimai dėl indekso ar normos, naudojamos tokiems nuomos

įmokoms nustatyti, pasikeitimo) arba pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas. Grupės nuomos įsipareigojimai apskaitomi straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“.

Trumpalaikė ir mažaverčio turto nuoma

Grupė taiko pripažinimo išimtį savo trumpalaikiam turtui, kurį sudaro transporto priemonės (t. y. tokia nuoma, kurios laikotarpis pradžios datą yra trumpesnis nei 12 mėnesių ir kuri neapima pasirinkimo teisės pirkti turtą). Šios išimties ji laikosi ir pripažindama mažaverčio turto, kurį sudaro įvairus biuro inventorių, ir kuris yra laikomas turintis mažą vertę, nuomą. Trumpalaikės ir mažaverčio turto nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal tiesinį metodą per nuomos laikotarpį.

Atlygis darbuotojams

Socialinio draudimo įmokos

Unija už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais. Nustatytą įmokų planą – tai planas, pagal kurį Unija moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų tarnyba dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų. Socialinio draudimo įmokos kiekvienais metais Fondo yra paskirstomos pensijoms, sveikatos, ligos, motinystės ir nedarbingumo apmokėjimams.

Išeitinės išmokos

Išeitinės išmokos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją dienos arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Unija pripažįsta išeitines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais arba įpareigota mokėti išeitines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru. Jei išeitinės išmokos tampa mokėtinos vėliau nei per 12 mėnesių po balanso datos, jos turi būti diskontuojamos iki dabartinės vertės. Išeitinės išmokos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos darbo užmokesčio sąnaudų straipsnyje ir balanso kitų įsipareigojimų straipsnyje.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Rengiant finansines ataskaitas yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie įtakoja ataskaitose pateikiamas turto bei įsipareigojimų sumas ir galimų turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimą ir atvaizduotų pajamų bei sąnaudų per ataskaitinį laikotarpį dydžius. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių.

Grupė atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos einamaisiais ir kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais.

a) Finansinio turto vertės sumažėjimas

Vertinant visų kategorijų finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolius reikia priimti tam tikrus sprendimus: visų pirma apskaičiuojant vertės sumažėjimo nuostolius, reikia įvertinti būsimųjų pinigų srautų ir užtikrinimo priemonių vertę ir laiką bei nustatyti, ar kredito rizika reikšmingai padidėjo po pirminio pripažinimo. Tokie sprendimai atliekami atsižvelgiant į daugybę veiksnių, kurių pasikeitimai gali lemti skirtingą vertės sumažėjimo nuostolių dydį. Grupės tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas apima sudėtingus modelius, turinčius nemažai prielaidų dėl taikomų duomenų / įvesčių pasirinkimo ir jų tarpusavio priklausomybės. Tikėtinų kredito nuostolių modelio elementai, kurie laikomi svarbiais apskaitiniais vertinimais ir sprendimais, apima:

- skolininko būklės nustatymą ir PD priskyrimą atitinkamai skolininko būklei;
- taikomus kiekybinius ir kokybinius kriterijus (kredito rizikos indikatorius), pagal kuriuos vertinama, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika, ir atitinkamai, ar nuostoliai turėtų būti vertinami taikant galiojimo laikotarpio, ar 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius;
- tikėtinų kredito nuostolių modelio kūrimą, įskaitant įvairias formules ir juose naudojamų duomenų pasirinkimą;
- bendrojo vidaus produkto poveikio PD, EAD ir LGD nustatymą;
- į ateitį orientuotų makroekonominių scenarijų ir jų tikimybių nustatymą, siekiant įtraukti makroekonominius duomenis į tikėtinų kredito nuostolių modelį.

b) Atidėto pelno mokesčio turtas

Finansinėse ataskaitose vadovybė pripažino apskaičiuotą atidėtąjį pelno mokesčio turtą, nes vadovybės nuomone jis realizuosis dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas neapriboto nuostolių perkėlimo laikotarpio, tęstinės neapribotos Grupės veiklos bei numatyto Grupės narių veiklos pelningumo ateinančiais laikotarpiais. Atidėto pelno mokesčio turto panaudojimas yra pagrįstas mokestinio pelno prognozėmis.

c) COVID-19 pandemijos poveikis

JCKU įvertino galimą COVID-19 pandemijos situacijos, įskaitant karantino, kuris Lietuvos Respublikoje paskelbtas 2020 m. kovo 16 d., poveikį šioms finansinėms ataskaitoms bei veiklos tęstinumo prielaidai. Vadovybė įvertino, kad šis klausimas neturės neigiamos įtakos Grupės galimybėms tęsti veiklą, nes:

- JCKU ir Grupė su atsarga vykdo jai taikomus riziką ribojančius normatyvus ir atsakingai valdo savo riziką;
- Grupės mastu, paskolų labiausiai pandemijos kol kas tiesiogiai paveiktiems verslo sektoriams (maitinimo ir apgyvendinimo, turizmo, kitų aptarnavimo paslaugų) koncentracija nėra didelė;
- Grupės mastu nėra reikšmingų indėlininkų koncentracijos;
- Aukštas Grupės paskolų portfelio padengimo užtikrinimo priemonėmis lygis bei bendra paskolų portfelio koncentracija į namų ūkių ir žemės ūkio segmentų paskolas turėtų taip pat lemti mažesnę galimą neigiamą poveikį Grupės rezultatams;
- Taikomos priemonės valstybės lygiu (tokios kaip papildomos Invegos garantijos pertvarkomiems kreditams), turėtų sušvelninti bendrą galimą poveikį paskolų portfeliui.

Taip pat, vadovybė padarė išvadą, kad šis įvykis nėra koreguojantis poataskaitinis įvykis, todėl nebuvo atsižvelgta į jo galimą įtaką darant įvertinimus bei prielaidas dėl paskolų, investicijų ar kito turto vertės sumažėjimo bei finansinio turto tikrosios vertės pokyčių 2019 m. gruodžio 31 d., tačiau tai gali turėti reikšmingą poveikį apskaitiniams įvertinimams kitais finansiniais metais. Šiuo metu vadovybė kol kas negali pagrįstai įvertinti galimų apskaitinių pasikeitimų dydžio 2020 metais dėl didelio neapibrėžtumo lygio.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra apskaitomi finansinėse ataskaitose, tačiau jie yra atskleidžiami, išskyrus tuos atvejus, kai yra mažai tikėtina, kad bus prarasta ekonominė nauda. Neapibrėžtas turtas nėra apskaitomas finansinėse ataskaitose, tačiau yra atskleidžiamas, jei iš jo yra tikimasi gauti ekonominės naudos.

Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos datos

Įvykiai po metų pabaigos, suteikiantys papildomos informacijos apie JCKU būklę finansinės padėties ataskaitos dieną (koreguojantys įvykiai), yra apskaityti finansinėse ataskaitose. Vėlesni reikšmingi įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami pastabose.

III. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti Grupės veiklos rizikas, Grupėje vadovaujamosi JCKU stebėtojų tarybos patvirtinta Grupės veiklos rizikos valdymo strategija, kuria vadovaujasi JCKU ir visos JCKU narės kredito unijos. Pagrindinis Grupės rizikos valdymo tikslas – identifikuoti, įvertinti, riboti ir kontroliuoti įvairias rizikos rūšis plečiantis Grupės veiklai bei siekiant strateginių tikslų. Bendrą priimtina Grupės rizikos lygį ir rizikos valdymo limitus nustato JCKU stebėtojų taryba. JCKU valdyba atsakinga už tai, kad būtų įgyvendinta Grupės veiklos rizikos valdymo strategija, kad būtų sukurta, įdiegta ir tobulinama rizikos, su kuria susiduria Grupė, nustatymo, vertinimo, stebėjimo ir kontrolės sistema ir procedūros.

JCKU ir jos narės kredito unijos vadovaujasi tais pačiais rizikos valdymo standartais ir principais. Grupės rizikos valdymas paremtas rizikos identifikavimu, rizikos kiekybiniu įvertinimu, ribojimu vidiniais limitais, rodikliais ir normatyvais pagal atskiras rizikos rūšis, veiklos linijas, produktus, ekonominius sektorius, priemonių siūlymu politikos principų laikymąsi, o visi Grupės darbuotojai jais vadovaujasi vykdydami kasdienines savo funkcijas. Kiekviena Grupės narė prisiima visą atsakomybę už savo veikloje išskylančias rizikas, o sprendimai priimami, vadovaujantis JCKU parengtais ir JCKU valdybos patvirtintais vidaus dokumentais.

Strategijos pagrindinis tikslas – sėkminga tęstinė Grupės veikla, kurios papildoma sąlyga yra tinkamo Grupės kapitalo lygio ir likvidumo pakankamumo išlaikymas, todėl kapitalo pakankamumo vertinimo procesas (angl. Internal capital adequacy assessment process, toliau - ICAAP) ir likvidumo pakankamumo vertinimo procesas (angl. internal liquidity adequacy assessment process, toliau - ILAAP) yra neatskiriama Grupės valdymo ir sprendimų priėmimo proceso dalis. Kapitalo pakankamumo vertinimo procesas nustato kapitalo poreikį atsižvelgiant į bendrą prisiimamos rizikos lygį ir verslo strategiją. Likvidumo pakankamumo vertinimo procesas nustato tinkamą likvidumo atsargos poreikį.

Grupėje taikomos narių stebėjimo ir tikrinimo procedūros bei reguliariai (kartą per metus) atliekamas Grupės testavimas nepalankiausiomis sąlygomis leidžia užtikrinti, kad potencialios grėsmės bus identifikuojamos tinkamai ir laiku.

Kas ketvirtį yra kontroliuojami Grupės rizikos valdymo limitai, informuojama JCKU valdyba, stebėtojų taryba, supažindinamos Grupės narės kredito unijos apie šių limitų laikymąsi ir vykdymą

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima Grupė, yra kredito, rinkos, operacinė, koncentracijos ir likvidumo rizika.

Kredito rizika

Vertinant ir valdant JCKU ir jos narių kredito unijų kredito riziką, dalyvauja unijų paskolų komitetas. JCKU papildomai vertina JCKU narių kredito unijų paskolas pagal individualiai nustatytus limitus.

Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones yra pateikiama žemiau:

Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką	2019	2018
Lėšos centriniame banke	21 608	7 511
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 246	3 502
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	2 246	3 502
Kitos paskolos ir gautinos sumos	138 064	104 926
Vertybiniai popieriai	18 825	27 345
Vertinami amortizuota savikaina	18 825	12 186
Vertinami tikraja verte per pelną (nuostolius)	-	15 159
Iš viso:	180 743	143 284
Nebalansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką (kreditavimo įsipareigojimai, garantijos):	6 463	4 004

Įprastinėmis verslo sąlygomis Grupė prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys suėjus terminui gali nepajėgti įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – minimizuoti nuostolių iš paskolų sandorių patyrimo riziką. Grupės unijų narių – fizinių ir juridinių asmenų – pagrindiniai vertinimo kriterijai yra reputacija, finansinis pajėgumas, verslo plano, užstato ir lėšų poreikio įvertinimas. Atliekant periodinį skolininkų būklės pervertinimą, įvertinamas jų gebėjimas įvykdyti skolinius įsipareigojimus. Atsiradus objektyvių įrodymų, kad Grupė nesugebės susigražinti visos paskolos sumos, pripažįstami paskolos vertės sumažėjimo nuostoliai.

Grupė valdydama kredito riziką, nesuteikia ilgesnio kaip 5 metų termino paskolų, kurių tikslas – apyvartinės lėšos, vystymui ir likvidumui. Paskolų kredito unijų nariams maksimalus terminas 40 metų.

Kiekvienos Grupės narės paskolų komitetas ir/ar valdyba nagrinėjant kredito unijos paskolos paraišką ar paskolos gražinimo laikotarpiu kilus abejonėms dėl paskolų gražinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų komitetas analizuoja, ar teisingai įvertintas paskolai užtikrinti įkeičiamas turtas, nagrinėja jo realizavimo galimybes paskolos negražinimo atveju, o taip pat įvertintina garantiją, laidavimą, paskolos patikimumą ir pakankamą apdraudimą. Užtikrinimo priemonių vertės nustatomos remiantis JCKU patvirtintais reikalavimais.

Grupėje įdiegta vieninga vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis ir periodinis skolininko būklės vertinimas.

Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos gražinimo yra kredito unijos reitingas ir kredito unijos paskolų gražinimo istorija. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos nario fizinio/ juridinio asmens vertinimo kriterijai yra jo finansinis pajėgumas, reputacija, projekto verslo planas ir lėšų įsisavinimo eiga. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojantis kriterijus įvertinamas nuo “1” iki “5”, kur “1”- labai gerai, “2” – gerai, “3” – patenkinamai, “4” – nepatenkinamai, “5” - blogai. Pagal nustatytą metodiką įvertinus atskirų dedamųjų svorius nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

Lentelėje pateikta Grupės paskolų, kurios nėra nuvertėjusios, portfelio kokybė pagal paskolų klases:

2019 m. gruodžio 31 d.					
Paskolos tikslas					
Skolininko būklė	Kredito linijos fiziniams asmenims	Kredito linijos juridiniams asmenims	Paskolos fiziniams asmenims	Paskolos juridiniams asmenims	Viso
1 – labai gera	95	327	75 535	7 923	83 880
2 – gera	37	28	19 245	12 485	31 795
3 – patenkinama	12	0	10 333	969	11 314
4 – nepatenkinama	0	133	1 727	253	2 113
5 - bloga	0	109	5 724	3 129	8 962
Iš viso	144	597	112 564	24 759	138 064

Paskolos nėra suteikiamos, jei skolininkas neatitinka JCKU ir jos narių kredito unijų paskolų išdavimo tvarkose numatytų sąlygų. JCKU ar jos narės kredito unijos valdyba, gavusi paskolų komiteto išvadas (rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų užtikrinimo priemonių ir pan.), dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo.

Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas yra nustatęs maksimalios pozicijos vertės vienam skolininkui normatyvą – pozicijos vertė vienam skolininkui neturi viršyti 25 proc. JCKU ar jos narės kredito unijos perskaičiuoto kapitalo. Grupėje yra nustatomi vidiniai limitai atskiriems paskolų tipams ir paskolų sumoms. Grupėje nustatomi ir peržiūrimi vidiniai maksimalios paskolos ir pozicijos normatyvai, kurie yra konservatyvesni nei Lietuvos banko nustatytas rodiklis. Suteikiant poziciją vertinama, ar pozicija nebus priskirta tarpusavyje susijusių asmenų grupei. 2019 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, sudarė 1800 tūkst. EUR, t.y. 13,55 proc. Grupės apskaičiuotojo kapitalo (2018 m. gruodžio 31 d. – 1369 tūkst. EUR, t.y. 11,67 proc. Grupės apskaičiuotojo kapitalo).

Lentelėje žemiau pateikta informacija apie Grupės išduotų paskolų ir gautinų sumų likučius bei vertės sumažėjimo nuostolius:

	2019	2018
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 246	3 502
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų ir institucijų	139 363	105 807
Fiziniams asmenims	113 870	91 660
Juridiniams asmenims	25 493	14 147
Iš viso suteikta paskolų	141 609	109 309

Iš viso vertės sumažėjimo nuostoliai:	(1 299)	(881)
Kredito įstaigoms	-	-
Kitiems asmenims	(1 299)	(881)
Fiziniams asmenims	(1 161)	(630)
Juridiniams asmenims	(138)	(251)
Iš viso suteikta paskolų ir gautinų sumų, grynąja verte	140 310	108 428

Grupės vadovybė, įvertinusi, kad yra maža tikimybė atgauti lėšas, laikytas bankrutavusiose AB banke SNORAS, jas nurašė 2019 m. Nurašytų sumų vertė siekė 378 tūkst. EUR. 2018 m. gruodžio 31 d. suformuoti 100 proc. vertės tikėtini kredito nuostoliai šioms sumoms.

Nuo 2019 m. sausio 1 d. tikėtini kredito nuostoliai Grupės mastu vertinami pagal 9 TFAS. 2018 m. Grupės tikėtino kredito nuostoliai buvo apskaičiuojami pagal atskiras unijas, įvertinant koregavimus dėl 9 TFAS įtakos (kredito unijų vertės sumažėjimo nuostolių padidinimas 10% pagal apskaitos politikos dalyje aprašytą Lietuvos banko Valdybos nutarimą dėl jungtinių (konsoliduotųjų) finansinių ataskaitų rengimo).

Grupės tikėtinų kredito nuostolių vertinimo modelio principai pateikiami žemiau:

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimo tikslais visos finansinės priemonės yra skirstomos į homogenines grupes, atsižvelgiant į bendras rizikos charakteristikas. Grupėje yra išskiriamos šios finansinių priemonių grupės:

- kredito unijų nariams suteiktos paskolos;
- kitoms kredito įstaigoms suteiktos skolinimo pozicijos;
- skolos vertybiniai popieriai;
- lėšos (indėliai) bankuose;
- kitas finansinis turtas (gautinos prekybos sumos, už nuomą gautinos sumos ir kt.).

Kredito unijų narių paskolų pozicijos yra skirstomos į 3 skolininkų segmentus:

- fizinių nekomercinių asmenų skolinimo pozicijos;
- fizinių komercinių asmenų skolinimo pozicijos;
- juridinių asmenų, išskyrus skolinimo pozicijas skirtas žemės ūkiui vystymui, skolinimo pozicijos. Juridinių asmenų skolinimo pozicijos, skirtos žemės ūkiui vystymui, priskiriamos žemės ūkio skolinimo pozicijoms;
- žemės ūkio skolinimo pozicijos.

Skolos vertybiniai popieriai yra skirstomi į du pogrupius:

- Skolos vertybiniai popieriai išleisti emitentų, turinčių ECAI suteiktą investicinį reitingą;
- Skolos vertybiniai popieriai, išleisti kitų emitentų, turinčių ECAI suteiktą spekuliacinį reitingą.

Skolos vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas ECAI investicinis reitingas dėl žemos rizikos, yra laikomi visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis ir joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai yra laikomos labai žemos rizikos finansinėmis priemonėmis, atsižvelgiant į trumpą terminą ir bankų, kuriuose yra laikomos, reitingus. Šioms finansinėms priemonėms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Grupės tikėtinų kredito nuostolių nustatymo metodikos sudarymui buvo naudojami visos Grupės 2009 - 2018 m. kreditų duomenys.

Atsižvelgiant į finansinės priemonės kredito rizikos padidėjimą nuo pirminio pripažinimo, finansinės priemonės skirstomos į 3 rizikos lygius: 1 lygis, 2 lygis ir 3 lygis.

Skolos vertybinių popierių, lėšų bankų sąskaitose ir indėlių priskyrimas rizikos lygiams:

- 1 rizikos lygiui priskiriama:
  - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas investicinis reitingas.
  - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas neinvesticinis reitingas, tačiau emitentas yra ES šalies vyriausybė.
  - Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai.

- 2 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip BB+, bet aukštesnis kaip CCC+;
- 3 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip CCC+.

Laikoma, kad suteiktų skolinimo pozicijų kredito rizika reikšmingai padidėjo nuo pirminio pripažinimo, jeigu skolinimo pozicijai fiksuojamas kredito rizikos indikatorius. Tokiu atveju skolininkas perkeliamas iš 1 į 2 rizikos lygį. Laikoma, kad skolininkas neįvykdė savo kreditinių įsipareigojimų, jeigu fiksuojamas nuostolio įvykis, skolininkas tuomet perkeliamas iš 1/2 į 3 rizikos lygį.

Kredito rizikos padidėjimo indikatorius – kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinės priemonės įsipareigojimų neįvykdymo rizika reikšmingai padidėjo nuo jos pirminio pripažinimo ir ji priskiriama 2 rizikos lygiui.

Nuostolio įvykis - kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinei priemonei pripažintas tikėtinas įsipareigojimų neįvykdymas ir ji priskiriama neveiksnioms finansinėms priemonėms – 3 rizikos lygiui.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, skolininkas taip pat perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, jeigu nėra jokios pagrįstos priežasties nustatyti kitaip.

Nuostolio įvykiais arba kredito rizikos padidėjimo indikatoriais, priklausomai nuo veiksmų ir verčių reikšmingumą nusakančių principų, laikoma:

- kredito vėlavimas – periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas;
- skolininko būklės pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos;
- kiti įvykiai:
  - paaiškėja dokumentų klastojimo arba kitos neteisėtos veiklos faktai ir pan.;
  - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį;
  - pažeidžiamos investicinio projekto ir (arba) verslo plano vykdymo sąlygos;
  - pradėtas skolininko bankroto procesas (inicijuotas kredito unijos arba kitų kreditorių);
  - pradėtas skolininko restruktūrizavimo procesas;
  - užtikrinimo priemonės objekto vertė tampa mažesnė už kredito apskaitinę vertę, jei vertinamas kreditas, kurio grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
  - teisiniai procesai (pvz. kreditas arba kitas turtas pripažįstamas atitinkamame balansinės ataskaitos turto straipsnyje įvykdžius garantinį ar laidavimo įsipareigojimą trečiajam

asmeniui, išskyrus atvejus, jei šis įvykdymas buvo iš anksto numatytas kredito unijos sandoryje su skolininku);

- su skolininku susiję asmenys nevykdo finansinių įsipareigojimų;
- skolininko mirtis, kai nėra paveldėtojų arba paveldėtojai nėra pajėgūs įvykdyti kreditinių įsipareigojimų;
- kredito sutarties nutraukimo faktas;
- nupirkti/ parduoti sandoriai su padidėjusia kredito rizika;
- kiti nuostolio įvykiai.

Skolininko perkėlimas į žemesnės rizikos lygį per 1 kokybės žingsnį (t. y. iš 2 į 1 arba iš 3 į 2) yra galimas, jeigu nebėra pagrindo abejoti, kad skolininkas įvykdys visus kreditinius įsipareigojimus, t. y. nustatytu stebėsenos laikotarpiu tenkinamos tam tikros skolininkui nustatytos sąlygos, kurių pagrindu galima numatyti, kad skolininkas vykdys savo įsipareigojimus.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į žemesnės rizikos lygį ir pats skolininkas tenkina visus perkėlimo į žemesnės rizikos lygį reikalavimus, skolininkas taip pat perkeliamas į žemesnės rizikos lygį. Vien dėl to, kad skolinimo pozicija buvo restruktūrizuota, jos kredito rizika automatiškai nelaikoma sumažėjusia. Jeigu kreditas pertvarkomas/ restruktūrizuojamas ir dėl to keičiasi pirminėje kredito sutartyje numatyti pinigų srautai, skolininko kreditingumo pervertinimas atliekamas pagal JCKU galiojančių tvarkų nuostatas.

Tikėtini kredito nuostoliai finansiniam turtui buvo vertinami individualiai ir kolektyviai, kaip aprašyta apskaitos principų dalyje šiose finansinėse ataskaitose.

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2019 m. gruodžio 31 d. (2018 m. gruodžio 31 d. 9 TFAS nebuvo taikomas kredito unijų finansinio turto vertinimui):

Rizikos pakopos 2019-12-31 (3 pastaba)								
Segmentai		1 pakopa		2 pakopa		3 pakopa		Iš viso
		Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	
Fiziniai asmenys	Bendroji vertė	102 810	Neaktualu	2 516	Neaktualu	8 543	Neaktualu	113 869
	Vertės sumažėjimas	-366	Neaktualu	-154	Neaktualu	-641	Neaktualu	-1 161
Juridiniai asmenys	Bendroji vertė	21 029	Neaktualu	226	Neaktualu	4 239	Neaktualu	25 494
	Vertės sumažėjimas	-29	Neaktualu	-3	Neaktualu	-106	Neaktualu	-138
Iš viso	Bendroji vertė	123 839	Neaktualu	2 742	Neaktualu	12 782	Neaktualu	139 363
	Vertės sumažėjimas	-395	Neaktualu	-157	Neaktualu	-747	Neaktualu	-1 299
	Amortizuota savikaina	123 444		2 585		12 035		138 064

2019 ir 2018 m. gruodžio 31 d. JCKU grupės išduotos paskolos pagal vėlavimus pateikiamos žemiau:

2019					
	Fiziniai asmenys	Proc.	Juridiniai asmenys	Proc.	Iš viso:
Nepradelstos	103 283	75%	23 465	17%	126 748
Pradelsta 1-30 dienų	6 804	5%	1 194	1%	7 998
Pradelsta 31-60 dienų	890	1%	88	0%	978
Pradelsta 61-90 dienų	454	0%	14	0%	468
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	1 277	1%	595	0%	1 872
Iš viso:	112 708	82%	25 356	18%	138 064
2018					
	Fiziniai asmenys	Proc.	Juridiniai asmenys	Proc.	Iš viso:
Nepradelstos	77 937	74%	11 898	11%	89 835
Pradelsta 1-30 dienų	9 608	9%	1 467	1%	11 075
Pradelsta 31-60 dienų	1 360	1%	208	0%	1 567
Pradelsta 61-90 dienų	446	0%	68	0%	514
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	1 678	2%	256	0%	1 934
Iš viso:	91 029	87%	13 897	13%	104 926

Paskolos kredito unijų nariams – fiziniams ir juridiniams asmenims išduodamos tik pateikus užtikrinimo priemones, kurios atitinka JCKU grupės patvirtintus reikalavimus.

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Grupės suteiktų paskolų pasiskirstymas pagal užtikrinimo priemones pateikiamas lentelėje žemiau:

2019					
Paskolos užtikrintos	Fiziniai asmenys	Proc.	Juridiniai asmenys	Proc.	Iš viso:
Gyvenamosios paskirties nekilnojamu turtu	36 461	26%	5 653	4%	42 114
Komercinės paskirties nekilnojamu turtu	44 655	32%	9 160	7%	53 815
Garantijomis	2 233	2%	1 392	1%	3 625
Kitomis priemonėmis	29 359	21%	9 151	7%	38 510
Neužtikrinta dalis	0	0%		0%	0
Iš viso:	112 708	82%	25 356	18%	138 064

2018					
Paskolos užtikrintos	Fiziniai asmenys	Proc.	Juridiniai asmenys	Proc.	Iš viso:
Gyvenamosios paskirties nekilnojamu turtu	38 535	37%	0	0%	38 535
Komercinės paskirties nekilnojamu turtu	44 102	42%	5 498	5%	49 600
Garantijomis	2 067	2%	2 958	3%	5 025
Kitomis priemonėmis	6 325	6%	5 441	5%	11 766
Neužtikrinta dalis	0	0%	0	0%	0
Iš viso:	91 029	87%	13 897	13%	104 926

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Grupės suteiktų paskolų juridiniams asmenims pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos sektorius pateikiamas lentelėje žemiau:

	2019		2018	
Juridiniai asmenys	25 356	18,4%	13 897	13,2%
Administracinė ir aptarnavimo veikla	6 155	4,5%	-	-
Nekilnojamojo turto operacijos	5 769	4,2%	1 973	1,9%
Didmeninė ir mažmeninė prekyba	3 493	2,5%	1 433	1,4%
Statyba	2 874	2,1%	2 039	1,9%
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	1 393	1,0%	1 143	1,1%
Apdirbamoji gamyba	1 347	1,0%	896	0,9%
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	818	0,6%	-	-
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	349	0,3%	428	0,4%
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	330	0,2%	-	-
Transportas ir saugojimas	281	0,2%	913	0,9%
Švietimas	270	0,2%	-	-
Informacija ir ryšiai	250	0,2%	-	-
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	156	0,1%	-	-
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	78	0,1%	33	0,03%
Vandens tiekimas	21	0,02%	-	-
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	16	0,01%	-	-
Kitos paslaugos	1 756	1,3%	5 039	4,8%
Fiziniai asmenys	112 708	81,6%	91 029	86,8%
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	35 040	25,4%	17 414	16,6%
Nekilnojamojo turto finansavimas	42 376	30,7%	31 158	29,7%
Vartojimo kreditai	9 661	7,0%	19 405	18,5%
Kita veikla	25 631	18,6%	23 052	22,0%
Iš viso	138 064	100,0%	104 926	100,0%

Paskolų vertės sumažėjimas įvertinamas individualiai kiekvienai paskolai ir gautinoms sumoms, vertinamoms amortizuota savikaina ir susijusioms su kredito rizika. Laikoma, kad visų Grupės vienam skolininkui suteiktų paskolų ir (arba) jo atžvilgiu priimtų įsipareigojimų rizika yra vienoda. Grupė registruoja nuostolio įvykius ir, šiems įvykiams įvykus, apskaičiuoja paskolų ir gautinų sumų vertinamų amortizuota savikaina ir susijusių su kredito rizika vertės sumažėjimo nuostolius bei teikia pasiūlymus kredito unijos valdybai dėl šių vertės sumažėjimo nuostolių patvirtinimo. Grupė vertina ir galimą ankstesnių laikotarpių nuostolių, sumažėjus sumų, vertinamų amortizuota savikaina ir susijusių su kredito rizika, vertei, sumažėjimą.

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista apskaitos principuose svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje.

Įsigijami vertybiniai popieriai vertinami pagal JCKU nustatytus grupės vidinius limitus, atsižvelgiant į šalių ir ūkio subjektų reitingus pagal Moody's arba S&P agentūrų vertinimus (naudojamas naujesnis atitinkamos pozicijos reitingas). Vertybinių popierių pozicijos pagal reitingus, nustatytus minėtų išorinių vertinimo institucijų:

2019			
Reitingas		Vertybiniai popieriai, apskaitomi amortizuota savikaina	Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius)
Moody's agentūros reitingas	S&P agentūros reitingas		
Aaa-Aa3	AAA-AA-		
A1-A3	A+ - A-	18 825	
Baa1-Baa3	BBB+ - BBB-		
Ba1-Ba3	BB+ - BB-		
B1-B3	B+ - B-		
Be reitingo			
Iš viso		18 825	

2018			
Reitingas		Vertybiniai popieriai, apskaitomi amortizuota savikaina	Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius)
Moody's agentūros reitingas	S&P agentūros reitingas		
Aaa-Aa3	AAA-AA-		
A1-A3	A+ - A-	12 186	15 159
Baa1-Baa3	BBB+ - BBB-		
Ba1-Ba3	BB+ - BB-		
B1-B3	B+ - B-		
Be reitingo			
Iš viso		12 186	15 159

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Grupė visas lėšas laikė aukšto reitingo (AAA-BBB-) bankų arba tokių bankų padalinių Lietuvoje korespondentinėse sąskaitose.

Likvidumo rizika

Likvidumo rizika – tai rizika, kad Grupė nesugebės laiku įvykdyti finansinių įsipareigojimų arba nesugebės gauti finansinių išteklių per trumpą laikotarpį, paimant paskolą ar parduodant turtą. Grupės likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad Grupė bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį Grupės darbą atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įvertinti pinigų srautų suderinamumą, išėjusius ir įėjusius pinigų srautus, bei įvertina būsimus tikėtinus pinigų srautus. Grupėje nustatyti vidiniai limitai, kuriuos pasiekus turi būti informuota Grupės vadovybė. JCKU vadovybė pagal nustatytą sistemą priklausomai nuo likvidumo normatyvo dydžio ne rečiau kaip kartą per mėnesį analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimo JCKU vadovybė įvertina kaip tai įtakos pinigų srautus ir likvidumo rodiklio vykdymą.

2019-12-31:

Turtas	Iki pareikalavimo	Iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metai	>10 m.	Be termino	Iš viso
Pinigai ir lėšos centriniame banke	24781										24781
Investicijos į vertybinius popierius			8850	212	103	9660					18825
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų			57	6	319	13532	27237	35255	61658		138064
Ilgalaikis nematerialusis turtas										1036	1036
Ilgalaikis materialusis turtas										374	374
Kitas turtas		669									669
TURTO IŠ VISO:	24781	669	8907	218	422	23192	27237	35255	61658	1410	183749
ĮSIPAREIGOJIMAI											
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	3531										3531
Fizinių asmenų terminuotieji indėliai		730	83	642	14423	74094	4728	4608	1613		100921
Juridinių asmenų terminuotieji indėliai		25	16	18	3247	5535	9	93	2		8945
Indėliai iki pareikalavimo	54910										54910
Kiti įsipareigojimai	711										711
NUOSAVAS KAPITALAS											
Pagrindiniai pajai										1227	1227
Papildomi pajai										8368	8368
Atsargos kapitalas										5118	5118
Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)										18	18
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	59152	755	99	660	17670	79629	4737	4701	1615	14731	183749
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	-34371	-86	8808	-442	-17248	-56437	22500	30554	60043	-13321	0
Nebalansiniai įsipareigojimai		6463									6463

2018-12-31:

TURTAS	Iki pareikalavimo	Iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metai	>10 m.	Be termino	Iš viso
Pinigai	797										797
Lėšos bankuose	9 985	1 094									11 079
Suteiktos paskolos įsigyti vertybiniai popieriai		1 401	3 138	5 477	10 257	30 691	15 908	19 627	17 272	1 155	104 926
Ilgalaikis turtas		1	4 796	1 134	637	16 499	1 103			3 175	27 345
Kitas turtas (aktyvai)	85	849	78	8	17	1	0			1 092	1 092
TURTO IŠ VISO:	10 867	3 345	8 012	6 619	10 911	47 191	17 011	19 627	17 272	5 265	146 120
ĮSIPAREIGOJIMAI IR KAPITALAS											
Įsiskolinimai kredito įstaigoms		642	202	481	134						1 459
Fizinių asmenų terminuotieji indėliai		6 559	8 551	13	128	32 967	15 880	1 375	473	243	79 222
Juridinių asmenų terminuotieji indėliai		190	44	148	632	24	11	1			1 050
Indėliai iki pareikalavimo	51 346										51 346
Kiti įsiskolinimai	101	473									574
Grąžintini pajai	36										36
Kapitalas										12 433	12 433
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	51 483	7 864	8 797	13 757	33 733	15 904	1 386	474	243	12 479	146 120

Kadangi Lietuva yra Europos Sąjungos narė, nuo 2015-01-01 padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis Grupėi taikomas kaip bendras Europoje paplitęs reikalavimas (minimali rodiklio reikšmė turi būti ne žemesnė nei 100 proc.). Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis yra skirtas nustatyti trumpalaikį Grupės likvidumo rizikos atsparumą. Šis rodiklis reikalauja, kad Grupė turėtų nerizikingo turto, kuris galėtų būti lengvai likviduojamas rinkose, siekiant atlikti reikalingus mokejimų srautus neskaitant įplaukų per trisdešimties dienų krizės laikotarpį be centrinio banko paramos.

2019-12-31		Vertės koregavimo koeficientas	Reikšmė po koregavimo koeficiento
Gryni pinigai	927	1	927
Laisvai disponuojamos lėšos LB	21 608	1	21 608
Valstybių vertybiniai popieriai	18 825	1	18 825
Viso likvidumo atsarga	41 360	1	41 360
Drausti mažmeniniai indėliai	156 487	0,08	13 460
Neužtikrinti didmeniniai indėliai	37	1	37
Nebalansiniai įsipareigojimai mažmeniniams klientams	6 463	0,05	323
Nebalansiniai įsipareigojimai įmonėms	-	-	-
Kiti įsipareigojimai	674	0,06	48
Viso išeinantis pinigų srautas	163 661		13 868
Gaunamos sumos iš mažmeninių klientų	-	-	-
Gaunamos sumos iš finansinių klientų	2 591	1	2 591
Viso gaunamas pinigų srautas	2 591	-	2 591
Grynasis pinigų srautas	(119 710)	-	30 083
Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis	-	-	366,77%
2018-12-31		Vertės koregavimo koeficientas	Reikšmė po koregavimo koeficiento
Gryni pinigai	797	1	797
Laisvai disponuojamos lėšos LB	7 163	1	7 163
Valstybių vertybiniai popieriai	27 345	1	27 345
Viso likvidumo atsarga	35 305	1	35 305
Drausti mažmeniniai indėliai	131 618	0,15	19 235
Neužtikrinti didmeniniai indėliai	-	-	-
Nebalansiniai įsipareigojimai mažmeniniams klientams	4 004	0,05	200
Nebalansiniai įsipareigojimai įmonėms	-	-	-
Kiti įsipareigojimai	125	0	0
Viso išeinantis pinigų srautas	135 747		19 435
Gaunamos sumos iš mažmeninių klientų	-	-	-
Gaunamos sumos iš finansinių klientų	4 621	0,85	3 920
Viso gaunamas pinigų srautas	4 621		3 920
Grynasis pinigų srautas	(95 821)		20 398
Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis			227,55%

Rinkos rizika

1. Rinkos rizikos įvertinimas

Grupė prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip Grupės rizika patirti nuostolių dėl rinkos parametrų, tokių kaip užsienio valiutos kurso (valiutos kurso rizika), palūkanų normos (palūkanų normos rizika) ar vertybinių popierių kainos (vertybinių popierių kainos rizika) nepalankių svyravimų.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t.y. vertybinių popierių kainų, palūkanų normų ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius.

Rinkos rizikos valdymui ir vertinimui naudojamos JCKU valdybos patvirtintos rizikų valdymo politikos/ tvarkos, kuriose numatyti rizikos vertinimo rodikliai, limitai, apie kurių vykdymą reguliariai informuojama JCKU valdyba ir stebėtojų taryba.

Palūkanų normos rizika valdoma turto ir įsipareigojimų, kurių palūkanų normos jautrios rinkos palūkanų normos pokyčiams, skirtumo metodu ir nustatant palūkanų normos riziką ribojančius limitus. JCKU/ kredito unijos vertina palūkanų normų svyravimo poveikį grynosioms palūkanų pajamoms.

Grupės investicijų į skolos vertybinius popierius rizika valdoma, apribojant skolos vertybinių popierių dalį balansiniame turte, vertybinių popierių, apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir vertybinių popierių, apskaitomų amortizuota savikaina, struktūrą ir modifikuotą finansinę trukmę, skolos vertybinių popierių terminą iki išpirkimo, nustatant limitus galimiems nuostoliams dėl nepalankaus palūkanų normų pokyčių, nustatant JCKU investicijų apribojimus pagal kredito reitingų grupes ir skolos vertybinių popierių emitentų šalių grupes bei apribojimus į vieno emitento skolos vertybinius popierius. Galimų skolos vertybinių popierių nuostolių rizikos dėl rinkos kainų kitimo (tam tikru laikotarpiu su tam tikru pasikliautinumo lygmeniu) įvertinimui naudojamas rizikos vertės modelis VaR.

Grupės investicijų į nuosavybės vertybinius popierius rizika valdoma, apribojant nuosavybės vertybinių popierių dalį balansiniame turte, apribojant emitentus geografiškai ir pagal ekonominės veiklos sektorius ir nustatant maksimalų leistiną emitento finansinio svėro dydį.

Kredito unijų investicijų į skolos vertybinius popierius rizika valdoma, apribojant balansinio turto dalį, modifikuotą finansinę trukmę, nustatant apribojimus pagal emitento reitingus, atliekant scenarijų analizę ir nustatant maksimalų potencialų nuostolį dėl nepalankaus palūkanų normų pasikeitimo.

2. Valiutų kursų rizika

Valiutos kurso rizika vertinama kaip tam tikros valiutos atviroji turto ir įsipareigojimų pozicija.

Žemiau pateikiama lentelė, kurioje nurodomos Grupės pozicijos užsienio valiutomis, perskaičiuotos į eurus.

Turtas	2019 m. gruodžio 31 d.		2018 m. gruodžio 31 d.	
	EUR	Kitos valiutos, perskaičiuotos EUR	EUR	Kitos valiutos, perskaičiuotos EUR
Pinigai ir lėšos centriniame banke	24 781	-	11 871	5
Vertybiniai popieriai	18 825	-	27 345	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	138 064	-	104 926	-
Ilgalaikis nematerialusis turtas	374	-	-	-
Ilgalaikis materialusis turtas	1 036	-	1 092	-
Kitas turtas	669	-	881	-
Iš viso turto	183 749	-	146 115	5
Įsipareigojimai ir kapitalas				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	3 531	-	1 459	-
Klientų indėliai	164 776	-	131 618	-
Atidėjiniai	30	-	-	-
Kiti įsipareigojimai	681	-	574	-
Kapitalas ir rezervai	14 731	-	12 469	-
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	183 749	-	146 120	-
Grynoji atvira pozicija	-	-	(5)	5

Lentelėje žemiau apibendrinta 2019 ir 2018 m. gruodžio 31 d. JCKU grupės 1 proc. valiutos kursų rizikos pokyčių ataskaitų sudarymo dienai, poveikis grynosioms palūkanų pajamoms:

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
	Poveikis grynosioms valiutos užsienio operacijų pajamoms	Poveikis grynosioms valiutos užsienio operacijų pajamoms
Valiutų kursų padidėjimas 1 proc.	-	-
Valiutų kursų sumažėjimas 1 proc.	-	-

3. Palūkanų normos kitimo rizika

Pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika, įvertinanti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Grupė valdo palūkanų normos riziką kas ketvirtį peržiūrint palūkanų normų spragos ataskaitą ir palūkanų normų rizikai valdyti nustatytus limitus bei jų vykdymo rodiklius (minimalią suteiktų paskolų vidutinę svertinę palūkanų normą, maksimalią terminuotų indėlių vidutinę svertinę palūkanų normą, turto ir įsipareigojimų skirtumų pagal terminus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vykdomus limitus) ir reguliariai peržiūrdama Grupės suteikiamų paskolų ir indėlių palūkanų normas, priimdama sprendimus išduoti paskolas su fiksuotomis ar kintamomis palūkanų normomis, priimdama sprendimus dėl Grupės turto ir įsipareigojimų struktūros.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2019 m. gruodžio 31 d. Grupės turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

Turtas	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Pinigai ir lėšos centriniame banke	21 608	-	927	22 535
Vertybiniai popieriai	18 825	-	-	18 825
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	2 246	-	-	2 246
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų	15 479	122 585	-	138 064
Ilgalaikis turtas	-	-	1 410	1 410
Kitas turtas	-	-	669	669
Iš viso turto	58 158	122 585	3 006	183 749
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	3 531	-	-	3 531
Indėliai	164 776	-	-	164 776
Atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai	-	-	711	711
Kapitalas ir rezervai	-	-	14 731	14 731
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	168 307	-	15 442	183 749
Balansinis skirtumas	-110 149	122 585	-12 436	-

2018 m. gruodžio 31 d. Grupės turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

Turtas	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Pinigai ir lėšos centriniame banke	7 511	-	863	8 374
Vertybiniai popieriai	27 345	-	-	27 345
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	3 502	-	-	3 502
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų	16 421	88 505	-	104 926
Ilgalaikis turtas	-	-	1 092	1 092
Kitas turtas	-	-	881	881
Iš viso turto	54 779	88 505	2 836	146 120
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	1 459	-	-	1 459
Indėliai	82 015	-	49 603	131 618
Atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai	-	-	574	574
Kapitalas ir rezervai	-	-	12 469	12 469
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	83 474	-	62 646	146 120
Balansinis skirtumas	-28 695	88 505	-59 810	-

Grupės palūkanų normos rizika 2019 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neigiamos	Iš viso
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	22 535	22 535
Vertybiniai popieriai	-	8 851	240	98	9 233	403	-	18 825
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	2 246	-	-	-	-	-	-	2 246
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų	16 561	33 739	44 610	29 551	4 368	9 235	-	138 064
Ilgalaikis turtas	-	-	-	-	-	-	1 410	1 410
Kitas turtas	-	-	-	-	-	-	669	669
Iš viso turto	18 807	42 590	44 850	29 649	13 601	9 638	24 614	183 749
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	1 520	-	-	-	-	2 011	-	3 531
Indėliai	62 609	12 705	18 816	43 749	23 411	3 486	-	164 776
Atidėjimai ir kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	711	711
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	14 731	14 731
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	64 129	12 705	18 816	43 749	23 411	5 497	15 442	183 749
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	-45 322	29 885	26 034	-14 100	-9 810	4 141	9 172	-

Grupėje atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos, koncentracijos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti ar Grupės kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti, jei pasitvirtintų testavimo prielaidos ir parengti Grupės veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų pasireiškimo naudojami standartinis, labiausiai tikėtinas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai JCKU valdybai ir stebėtojų tarybai pateikiami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 1 kartą per metus, likvidumo rizika testuojama vieną kartą per mėnesį. Terminuotų ir paskolų apyvartinėms lėšoms palūkanų nustatymui Grupė naudoja EURIBOR indeksą.

Lentelėje žemiau apibendrinta 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Grupės 1 proc. palūkanų normos rizikos pokyčių ataskaitų sudarymo dienai, poveikis grynosioms palūkanų pajamoms, jei visiems palūkanų normos svyravimams jautriems balanso turto ir įsipareigojimų straipsniams (iki 1-erių metų) būtų taikoma 1 proc. didesnė / mažesnė palūkanų norma;

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.
	Poveikis grynosioms palūkanų pajamoms	Poveikis grynosioms palūkanų pajamoms
Palūkanų norma padidėja 1 proc.	95	-186
Palūkanų norma sumažėja 1 proc.	-95	186

IV. KAPITALO PAKANKAMUMAS

Išskiriami šie pagrindiniai Grupės kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti Grupės galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auganti Grupės kapitalo bazė sudaro galimybę didinti Grupės turtą, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą.

Nuo 2014 m. taikomi 3 kapitalo pakankamumo rodikliai – I lygio, I ir I papildomo lygio bei bendras kapitalo pakankamumo normatyvas. Rodikliai skaičiuojami pagal CRDIV direktyvos ir CRR

tiesioginio taikymo reglamento reikalavimus. Apskaičiuojant kapitalo pakankamumo rodiklį įvertinamas kapitalo poreikis kredito, rinkos, operacinės, valiutų kursų rizikoms. Kapitalo poreikiui kredito rizikai Grupė naudoja standartizuotą rizikos vertinimo metodą, kapitalo poreikio rinkos rizikai vertinti – standartizuotą, kapitalo poreikio operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatorius metodus. Kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymas ir kapitalo panaudojimas JCKU vadovybės stebimas reguliariai. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. Grupėje įdiegtas vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesas. Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis šiuo procesu JCKU atlieka išsamią analizę identifikuojant rizikas, įvertina jų valdymą ir skaičiuoja su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikį.

Grupės kapitalas 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. buvo sudarytas iš I lygio kapitalo. Į I lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai bei praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis), kitos bendrosios pajamos. Iš I lygio kapitalo atskaitoma nematerialusis turtas, gražinti pajai, praėjusių laikotarpių nuostolis, atidėto pelno mokesčio turtas, specialiųjų atidėjinių grynasis neigiamas pokytis per metus, atvaizduojamas bendrųjų pajamų ataskaitoje. 2019 m. tikėtinų kredito nuostolių grynasis neigiamas pokytis nebuvo vertinamas skaičiuojant Grupės kapitalą, remiantis Deleguotojo Reglamento (ES) Nr. 183/2014 nuostatomis.

Kapitalo pakankamumo rodikliai 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. pateikti žemiau:

	2019	2018
I lygio kapitalas	13 288	11 734
Pajinis kapitalas	9 222	7 371
Atsargos ir rezervinis kapitalas	5 118	4 459
Nematerialusis turtas	-374	-
Praėjusių laikotarpių nepaskirstytas rezultatas	-678	-467
Reikalavimus atitinkantis pelnas arba nuostoliai		371
Atidėto pelno mokesčio turtas	-	-
Tikėtinų kredito nuostolių paskoloms pokytis apskaitomas per pelną (nuostolius)	-	-
Viso I lygio kapitalas	13 288	11 734
II lygio kapitalas	-	-
Iš viso kapitalo bazė	13 288	11 734
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis	95 534	72 067
Kapitalo reikalingo pozicijų, užsienio valiutos kurso rizikai padengti poreikis	-	3 230
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	11 321	9 192
Viso kapitalo poreikis	106 855	84 489
I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	12,44%	13,89%
I ir I papildomo lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	12,44%	13,89%
Bendras kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	12,44%	13,89%

Nuo 2018 m. gruodžio 31 dienos Lietuvoje galioja anticiklinis kapitalo rezervas, kurio dydis priklauso nuo turimų pozicijų Lietuvoje vertės, įvertintos pagal rizikos koeficientus. 2019 m. gruodžio 31 d. JCKU grupei taikomas 1,0 proc. anticiklinio kapitalo rezervas. Pagal pirmą kartą Grupės istorijoje Lietuvos banko atliktų ICAAP ir priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesų rezultatus, 2020 m. kovo mėn. Grupei buvo nustatytas 1,7 proc. papildomas (Pillar II) kapitalo pakankamumo rodiklis (2018 m. gruodžio 31 d. Grupei nebuvo nustatytas šis normatyvas). Atsižvelgiant į 2019 m. gruodžio 31 d. galiojusius visus jungtinio kapitalo rezervo reikalavimus, Grupė 2019 m. gruodžio 31 d. turėjo tenkinti tokius individualius minimalius nuosavų lėšų reikalavimus: 8,0 proc. (2018 m. – 7,5 proc.)

bendro I lygio nuosavo kapitalo pakankamumo normatyvą, 9,5 proc. (2018 m. – 9,0 proc.) I lygio kapitalo pakankamumo normatyvą ir 11,5 proc. (2018 m. – 11,0 proc.) bendro kapitalo pakankamumo. 2020 m. kovo mėn. taip pat buvo nustatytas rekomenduojamas 0,5 proc. papildomas antros pakopos gairių kapitalo reikalavimo normatyvas. 2019 ir 2018 metais apskaičiuojant kapitalo pakankamumo rodiklius, kapitalo bazė dalinama iš kapitalo poreikio sumos ir išreiškiama proc. Grupės kapitalo pakankamumo rodiklis atitiko reikalavimus 2019 ir 2018 metais.

V. FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

1. Pastaba. Pinigai ir lėšos centriname banke

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Pinigai Lietuvos banke	21 608	7 511
Pinigai Lietuvos komerciniuose bankuose	2 246	2 763
Pinigai kasose	927	797
Pinigai Lietuvos centrinėje kredito unijoje	-	739
Sukauptos palūkanos už laikomas lėšas	-	66
Iš viso:	24 781	11 876

Už korespondentinę sąskaitą EUR mokamos Europos centrinio banko nustatytos palūkanos (-0.4 %). Verslumas 2 gautų lėšų gražinimui užtikrinti, lėšų disponavimas neapribotas.

2. Pastaba. Investicijos į vertybinius popierius apskaitomus amortizuota savikaina ir tikrąja verte

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	-	15 159
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai vertinami amortizuota savikaina.	18 825	12 186
Iš viso:	18 825	27 345

2019 metais JCKU grupės valdyba priėmė sprendimą šiuos skolos vertybinius popierius pergrupuoti į laikomus iki išpirkimo ir apskaityti amortizuota savikaina.

2019 m. gruodžio 31 ir 2018 m. gruodžio 31 d. vertybiniai popieriai nebuvo įkeisti.

3. Pastaba. Paskolos ir gautinos sumos iš kitų institucijų

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Paskolos fiziniams asmenims	112 708	91 030
Paskolos juridiniams asmenims	25 356	13 896
Iš viso:	138 064	104 926

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

4. Pastaba. Ilgalaikis nematerialusis turtas

2019 ataskaitiniai metai	Licencija	Iš viso
Likutinė vertė	0	0
Įsigijimai	378	378
Nurašymai		
Nurašyto / parduoto turto amortizacija		
Amortizacija	(4)	(4)
Likutinė vertė	374	374
2019 m. gruodžio 31 d.		
Įsigijimo vertė	378	378
Sukaupta amortizacija	(4)	(4)
Likutinė vertė	374	374

5. Pastaba. Ilgalaikis materialusis turtas

2019 ataskaitiniai metai	Pastatai	Kitas turtas	Iš viso
Įsigijimo savikaina	1 376	695	2 071
Sukauptas nusidėvėjimas	(466)	(516)	(982)
Likutinė vertė	910	179	1 089
2019 ataskaitiniai metai			
Likutinė vertė	910	179	1 089
Įsigijimai	7	76	83
Nurašymai/pardavimai		(11)	(11)
Nurašyto/parduoto turto nusidėvėjimas			
Nusidėvėjimas	(62)	(63)	(125)
Likutinė vertė	855	181	1 036

2018 ataskaitiniai metai	Pastatai	Kitas turtas	Iš viso
Įsigijimo savikaina	1 343	690	2 033
Sukauptas nusidėvėjimas	(414)	(506)	(920)
Likutinė vertė	929	184	1 113
2018 ataskaitiniai metai			
Likutinė vertė	929	184	1 113
Įsigijimai		105	105
Nurašymai/pardavimai			
Nurašyto/parduoto turto nusidėvėjimas			
Nusidėvėjimas	(17)	(109)	(126)
Likutinė vertė	912	180	1 092

6. Pastaba. Kitas turtas

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Depozitas Wirecard Card Solutions Ltd.	225	275
Už skolas perimtas turtas	137	137
Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams	111	11
Būsimojo laikotarpio išlaidos	75	231
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	28	7
Išankstiniai apmokėjimai už eBANKSIS licenciją	0	222
Debitorių įsiskolinimai	3	19
Kitas turtas	90	-21
Iš viso:	669	881

7. Pastaba. Įsiskolinimai kredito įstaigoms

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Tikslinių programų paskolos	3 531	1 400
Paskolos iš bankų	0	59
Iš viso:	3 531	1 459

Palūkanų normos už kitų finansų įstaigų ir kredito unijų terminuotuosius indėlius 2019 m. svyravo nuo 0,4 % iki 1,5 % (2018 m. svyravo nuo 0,3 % iki 1,5 %), už indėlius iki pareikalavimo 2019 m. 0% ir 2018 m. – 0 %. 2010 m. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė sutartį dėl verslumo skatinimo fondo finansinio tarpininko paslaugų teikimo, pagal kurią paskolų išdavimas baigėsi 2016 m. birželio 30 d., visos paskolos buvo gražintos iki 2019 m. gruodžio 31 d. Pagal šią programą iki 2018 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 282 tūkst. EUR ir 2018 m. gruodžio 31 d. sukaupta 0 tūkst. EUR palūkanų. Sutartyje su INVEGA bei LCKU sutartyse su kredito unijomis, per kurias išduodamos verslumo skatinimo paskolos, buvo numatytas palūkanų ribojimas, dėl kurio 2018 m. skaičiuojamos išvestinės finansinės priemonės.

8. Pastaba. Klientų indėliai

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Klientų terminuotieji indėliai	108 786	81 338
Klientų indėliai iki pareikalavimo	54 975	49 603
Sukauptos palūkanos už indėlius	1 015	677
Iš viso:	164 776	131 618

Terminuotiesiems indėliams 2019 metais buvo taikyta metinė palūkanų norma nuo 0,00% iki 4,30%.

9. Pastaba. Kiti įsipareigojimai

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Mokėtini mokesčiai	235	191
Atostoginių kaupiniai	155	125
Sukauptos sąnaudos	107	53
Kitos mokėtinos sumos	86	145
Įsipareigojimai klientams	48	54
Kitos mokėtinos sumos	50	6
Iš viso:	681	574

10. Pastaba. Pagrindiniai ir papildomi pajai, privalomas rezervas, atsargos kapitalas ir kiti rezervai

Pagrindiniai ir papildomi pajai

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Papildomi pajai	8 368	6 946
Pagrindiniai pajai	1 227	1 160
Iš viso:	9 595	8 106

Pagrindiniai ir papildomi pajai, atsargos ir rezervinis kapitalas

Grupės pajinį kapitalą sudaro 9 595 tūkst. EUR. Jis sudarytas iš pagrindinių ir papildomų pajų. Papildomi pajai klasifikuojami į papildomus paprastuosius (tvarius arba netvarius). Papildomi paprastieji tvarūs pajai – tai į perskaičiuotą kapitalą išskaičiuojami pajiniai narių įnašai, kurie gali būti gražinami tik gavus kompetentingos institucijos leidimą. Papildomus paprastuosius tvarius pajus buvo galima įsigyti nuo 2017 m. sausio 1 d., t. y. įsigaliojus LR Kredito unijų įstatymo naujai redakcijai. Iki 2017 m. sausio 1 d. įsigyti papildomi paprastieji pajai buvo laikomi netvariais paprastaisiais papildomais pajais.

Visas Grupės pajinis kapitalas apmokėtas. Kiekvienas Grupės pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio.

Pajų išpirkimai atliekami kartą į metus (kiekvienų metų gruodžio 31 d.).

2019 m. gruodžio 31 d. pagrindinių pajų vertė yra 1 227 tūkst. EUR. 2019 m. gruodžio 31 d. papildomų netvarių pajų vertė yra 349 tūkst. EUR, gražintinių pajų vertė siekė 32 tūkst. EUR ir didžiausia dalis buvo papildomų tvarių pajų, kurių vertė JCKU grupės kapitale siekė 7 987 tūkst. EUR.

Išperkant išstojusiųjų narių pajus, išperkamu pajų vertė sumažinta atsižvelgiant į KU įstatymo 14 str. 2 dalies reikalavimus. Kredito unija, gražindama asmeniui jo pajinį įnašą už pagrindinį ir (ar) papildomus pajus, privalo jį proporcingai, atsižvelgdama į tų metų, kuriais narystė kredito unijoje pasibaigė ar kuriais kredito unijoje buvo gautas prašymas gražinti pajinius įnašus už papildomus pajus, patvirtintoje metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytas kredito unijos nuostolių sumas, sumažinti. Neišmokėta suma apskaitoma kaip atsargos kapitalas. Atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti kredito unijos finansinį stabilumą. Kredito unijos atsargos kapitalas kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik kredito unijos veiklos nuostoliams padengti.

Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas sudaromas iš kredito unijos pelno atskaitymų. Atskaitymai į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą yra privalomi ir negali būti mažesni kaip 90 procentų kredito unijos paskirstytinojo pelno, iki privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas ir atsargos kapitalas sudarys ne mažiau 9/10 kredito unijos nuosavo kapitalo. Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik kredito unijos veiklos nuostoliams padengti. Panaudojus dalį privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo ir (arba) atsargos kapitalo kredito unijos veiklos nuostoliams padengti, iš paskirstytinojo pelno vėl atskaitoma į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą tiek, kad privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas ir atsargos kapitalas taptų nustatyto dydžio. Privalomasis rezervas 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 5112 tūkst. EUR (2018 m. – 4 454 tūkst. EUR).

Stabilizacijos fondas

Nuo 2018 m. sausio 1 d. Stabilizacijos fondas – Centrinės unijos valdomas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokėtos lėšos ir kitas turtas, Stabilizacijos fondas – centrinės kredito unijos valdomas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokėtos lėšos ir kitas turtas. Stabilizacijos fondas nėra juridinis asmuo, jį administruoja ir jo vardu veikia centrinė kredito unija. Stabilizacijos fondas turi būti atskirtas nuo centrinės kredito unijos turto ir jo apskaita tvarkoma atskirai.

Jeigu centrinėje kredito unijoje yra 10 arba daugiau narių kredito unijų, stabilizacijos fonde ne vėliau kaip per 10 metų nuo licencijos centrinei kredito unijai išdavimo dienos turi būti sukaupia ir toliau išlaikoma suma, ne mažesnė kaip vienas procentas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų turto sumos.

Lėšos iš fondo yra naudojamos šiomis formomis: teikiant subordinuotas paskolas ir kredito unijai skiriant lėšas negražintinai, jei jos įskaitomos į kredito unijos atsargos kapitalą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. įnašus į stabilizacijos fondą moka kredito unijos ir JCKU. JCKU ir jos nares kredito unijos privalo mokėti į stabilizacijos fondą periodines įmokas ir papildomas įmokas. Papildomos įmokos mokamos, jeigu stabilizacijos fondo lėšų nepakanka nustatytiems mokėjimams iš stabilizacijos fondo vykdyti. Centrinės kredito unijos ir jos nares kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į centrinės kredito unijos ir jos nares kredito unijos turtą ir veiklos rizikingumą. Centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų veiklos rizikingumo nustatymo kriterijus nustato centrinė kredito unija. Centrinės kredito unijos ir jos nares kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos į stabilizacijos fondą yra centrinės kredito unijos ir kredito unijos išlaidos. Periodinės įmokos nėra gražinamos. Jeigu iš papildomų įmokų surinktos lėšos iš stabilizacijos fondo yra paskolinamos ir vėliau į stabilizacijos fondą yra gražinamos, centrinei kredito unija ir kredito unijos papildomos įmokos proporcingai mokėtoms papildomoms įmokoms taip pat yra gražinamos.

2019 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fonde buvo sukaupia 388 tūkst. EUR.

Stabilizacijos fondo komisija nustato papildomos ir periodinės įmokos į Stabilizacijos fondą dydį. 2019 m. įmokos į Stabilizacijos fondą buvo skaičiuojamos nuo kredito unijos aktyvų, kurios siekė 0,2 proc. nuo kredito unijos aktyvų.

Mokumo užtikrinimo priemonės kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos vadovaujantis Stabilizacijos fondo finansuojamų mokumo užtikrinimo priemonių

taikymo taisyklių nuostatomis. Sprendimą dėl Stabilizacijos fondo lėšų panaudojimo ir jo firmos priima Stabilizacijos fondo komisija.

Atsižvelgiant į pasikeitusias LR Centrinų kredito unijų įstatymo, reglamentuojančio Stabilizacijos fondo veikimą, nuostatas, nuo 2018 m. sausio 1 d. stabilizacijos fondas nebėra sudaromas JCKU, tačiau JCKU jį administruoja ir veikia jo vardu.

Stabilizacijos fondas yra jungtinės (konsoliduotos) Grupės sudėtinė dalis, tačiau dėl tarpusavio sandorių iš konsolidavimo yra eliminuojamas.

11. Pastaba. Palūkanų pajamos

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Palūkanos už paskolas fiziniams asmenims	5 246	4 234
Palūkanos už paskolas juridiniams asmenims	1 142	665
Palūkanos už garantijas	8	4
Palūkanos už paskolas Kredito unijoms	0	133
Iš viso:	6 396	5 036

12. Pastaba. Palūkanų sąnaudos

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Palūkanų sąnaudos už klientų indėlius	1 366	1 068
Palūkanų sąnaudos už finansinių įstaigų indėlius	136	110
Palūkanos už LB laikomas lėšas	34	45
Iš viso:	1 536	1 223

13. Pastaba. Paslaugų ir komisinių pajamos

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Paskolų/garantijų administravimo mokesčiai	845	411
Komisinių pajamos už pavedimus	261	321
Kortelių komisinių pajamos	67	59
Komisiniai už komunalines paslaugas	23	29
Stojamieji mokesčiai	10	11
Valiutos keitimo komisiniai	2	3
Mokesčiai už išankstinį paskolų grąžinimą	9	3
Iš viso:	1 217	837

14. Pastaba. Paslaugų ir komisinių sąnaudos

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Kortelių komisiniai	175	120
Paskolų komisiniai	44	5
Komisiniai finansų įstaigoms	-	132
Kiti komisiniai	13	2
Iš viso:	232	259

15. Pastaba. Kitos pajamos

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Pajamos už raštus	25	15
Pajamos už nuomą	24	13
Kitos įvairios pajamos	72	26
Iš viso:	121	54

16. Pastaba. Operacijų su vertybiniais popieriais ir valiutomis rezultatas

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Kitos (pajamos) sąnaudos susijusios su VVP	70	11
Nerealizuotas (pelnas) nuostolis iš VVP	-2	-30
Rezultatas iš valiutinių operacijų	3	0
Iš viso:	71	-19

17. Pastaba. Darbo užmokesčio sąnaudos

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Darbuotojų užmokesčio sąnaudos	2 447	1 736
Socialinio draudimo sąnaudos	86	582
Atostoginių kaupinių sąnaudos	31	24
Iš viso:	2 564	2 342

Darbo užmokesčio sąnaudų skirtumams, lyginant su 2018 metais, turėjo įtakos 2019 sausio 1 dieną priimta mokesčių reforma. Vadovaujantis šia reforma, didžioji dalis darbdavio mokamų mokesčių buvo perkelta darbuotojui, todėl keitėsi tiek darbuotojų darbo užmokestis (neatskaičius mokesčių), tiek darbdavio socialinio draudimo sąnaudos.

18. Pastaba. Kitos veiklos sąnaudos

Straipsnis	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
CKU nefinansinių paslaugų sąnaudos	392	260
Kitos operacinės sąnaudos	323	221
Patalpų nuoma ir priežiūra	196	171
Indėlių draudimas	144	114
IT sąnaudos	136	76
Tantjemų sąnaudos	134	105
Reklamos sąnaudos	100	88
Kitos sąnaudos	90	100
Finansinių ataskaitų audito sąnaudos	86	72
Įmonės sąnaudos notarams, teisininkams, konsultantams	71	69
Transporto sąnaudos	47	24
Draudimo sąnaudos	39	24
Biuro įrangos sąnaudos	36	49
Ryšių paslaugos	34	44
Komandiruočių sąnaudos	29	47
Rinkos dalyvių įmokos (LB, ECB, t.t.)	27	11
Reprezentacinės sąnaudos	16	17
Mokesčiai	12	104
Ūkio sąnaudos	114	114
Iš viso	2 026	1 710

19. Pastaba. Susijusios šalys

Grupės susijusiais asmenimis yra laikomi kreditų unijų valdybų, stebėtojų tarybų nariai ir su jais artimai susiję asmenys, stabilizacijos fondo komisijos nariai bei JCKU vadovybė.

	2019	2018
Susijusiems asmenims priskaičiuota atlyginimų ir jiems tenkančių socialinio draudimo įmokų	833	732
Kitos išmokos susijusiems asmenims (išmokos už dalyvavimą posėdžiuose, palūkanos ir kt.)	120	103
Išduotų paskolų likučiai	9 565	9 474
Priimtų indėlių likučiai	41 183	34 622
Kitų įsipareigojimų susijusiems asmenims, neįskaitant priimtų indėlių, likučiai	1 211	4 997

20. Pastaba. Įstatymų atitikimas

JCKU grupė Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, padengimo likvidžiuoju turtu, maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui, didelių paskolų ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2019 m. gruodžio 31 d. JCKU grupė atitiko visus šiuos privalomus reikalavimus.

Atkreipiamas dėmesys, kad 2019 m. gruodžio 31 d. 4 kredito unijų nuosavas kapitalas buvo mažesnis už pajinį kapitalą ir neatitiko LR Kredito unijų įstatymo reikalavimo. Unijų nuosavo kapitalo atstatymas priklauso nuo pelningos veiklos ateityje. Visos minėtos kredito unijos savo valdybų

patvirtintuose priemonių plano projektuose nusimato per ateinančius metus uždirbti pelną ir taip atitaisyti šį įstatymo neatitikimą.

21. Pastaba. Nebalansiniai įsipareigojimai ir neapibrėžtumai

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 3 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. JCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

2019 m. gruodžio 31 d. paskirtų, bet dar neišmokėtų paskolų suma sudarė 6 463 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. - 4004 tūkst. EUR). Suteiktų finansinių garantijų suma siekė 245 tūkst. EUR (2018 m. - 0 tūkst. EUR). 2019 m. gruodžio 31 d. nebalansiniams įsipareigojimams suteikti paskolas suformuoti 30 tūkst. EUR tikėtini nuostoliai.

22. Pastaba. Finansinių ataskaitų formos koregavimas

a) Finansinės buklės ataskaita

TURTAS	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis PO koregavimo	TURTAS	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis PRIEŠ koregavimą
Pinigai ir lėšos centriniame banke	11 876	Pinigai ir lėšos centriniame banke	11 876
Vertybiniai popieriai apskaitomi amortizuota savikaina	12 186	Investicijos į vertybinius popierius	27 345
Vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius)	15 159		
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	104 926	Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	104 926
Ilgalaikis nematerialusis turtas	-		
Ilgalaikis materialusis turtas	1 092	Ilgalaikis materialusis turtas	1 092
Kitas turtas	881	Kitas turtas	881
TURTO IŠ VISO:	146 120	TURTO IŠ VISO:	146 120
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	
ĮSIPAREIGOJIMAI	133 651	ĮSIPAREIGOJIMAI	133 651
Isiskolinimai kredito įstaigoms	1 459	Isiskolinimai kredito įstaigoms	1 459
Klientų indėliai	131 618	Klientų indėliai	131 618
Atidėjiniai	-		
Kiti įsipareigojimai	574	Kiti įsipareigojimai	574
NUOSAVAS KAPITALAS	12 469	NUOSAVAS KAPITALAS	12 469
Pagrindiniai pajai	1 160	Privalomi pajai	1 160
Papildomi pajai	6 946	Papildomi pajai	6 946
Privalomasis rezervas	4 454	Privalomasis rezervas	4 454
Atsargos kapitalas	2	Atsargos kapitalas	2
Kiti rezervai	3	Kiti rezervai	3
Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)	(96)	Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)	(96)
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	371	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	371
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	(467)	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	(467)
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	146 120	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	146 120

b) Bendrųjų pajamų ataskaita

Straipsniai PO koregavimo	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis PO koregavimo	Straipsniai PRIEŠ koregavimą	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis PRIEŠ koregavimą
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	5 036	Palūkanų pajamos	5 036
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	(1 223)	Palūkanų sąnaudos	(1 223)
Grynosios palūkanų pajamos	3 813	Grynosios palūkanų pajamos	3 813
Paslaugų ir komisinių pajamos	837	Paslaugų ir komisinių pajamos	837
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	(259)	Paslaugų ir komisinių sąnaudos	(259)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	578	Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	578
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais	54	Kitos pajamos	54
Operacijų su vertybiniais popieriais ir valiutomis rezultatas	(19)	Operacijų su vertybiniais popieriais ir valiutomis rezultatas	(19)
Paskolų vertės (sumažėjimas) atstatymas	240	Specialieji atidėjiniai paskoloms	240

Atidėjinių pokytis	-		
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos	(2 342)	Veiklos sąnaudos	(4 052)
Materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos	(126)	Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos	(126)
Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	-		
Kitos veiklos sąnaudos	(1 710)		
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	488	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	488
		Pelno mokestis	(117)
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	(114)	Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	(114)
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	(3)	Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	(3)
GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	371		371
		Kitos bendrosios pajamos	
		Ataskaitinių metų bendrosios pajamos	371

c) Pinigų srautų ataskaita

Straipsniai PO koregavimo	Pradžios ataskaitinis laikotarpis PO koregavimo	Straipsniai PRIEŠ koregavimą	Pradžios ataskaitinis laikotarpis PRIEŠ koregavimą
Pagrindinė veikla			
Gautos palūkanos	5 036	Gautos palūkanos	5 036
Sumokėtos palūkanos	(1 223)	Sumokėtos palūkanos	(1 223)
Gautos komisinių ir kitos pajamos	837	Gautos komisinių ir kitos pajamos	837
Sumokėtos komisinių sąnaudos	(259)	Sumokėtos komisinių sąnaudos	(259)
Sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	(2 342)	Sumokėtos veiklos sąnaudos	(4 055)
Nefinansinės veiklos pajamos	54	Nefinansinės veiklos pajamos	54
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos	(1 732)	Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos	(19)
Kitos suteiktos paskolos	(16 998)	Kitos suteiktos paskolos	(16 998)
Įsiskolinimų kredito unijoms padidėjimas	(352)	Įsiskolinimų kredito unijoms padidėjimas	(352)
Kito turto ir kito finansinio turto pokytis	(670)	Kito turto ir kito finansinio turto pokytis	(670)
Indėlių pokytis	6 508	Indėlių pokytis	6 508
Kitų įsipareigojimų pokytis	(688)	Kitų įsipareigojimų pokytis	(688)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	(11 829)	Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	(11 829)
Investicinė veikla		Investicinė veikla	
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	(69)	Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimas	(69)
Vertybinių popierių įsigijimas	(18 392)	Vertybinių popierių įsigijimas	(18 392)
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(18 461)	Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(18 461)
Finansinė veikla		Finansinė veikla	
Nariams išmokėti pagrindiniai pajai			
Narių sumokėti pagrindiniai pajai			
Nariams išmokėti papildomi pajai	(342)	Nariams išmokėti papildomi pajai	(342)
Narių sumokėti papildomi pajai	92	Narių sumokėti papildomi pajai	92
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(250)	Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(250)
Valiutų kursų pokyčio įtaka grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui			
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	(30 540)	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	(30 540)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	42 415	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	42 415
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	11 876	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	11 876

23. Pastaba. Poataskaitiniai įvykiai

Pasaulyje plintant COVID-19 pandemijai galima tam tikra įtaka paskolų portfelio nuostoliams ateityje. Europos bankininkystės institucija (EBI), Europos Centrinis Bankas (ECB), Lietuvos bankas ir kitos atsakingos institucijos analizuoja besiklostančią situaciją ir imasi priemonių, kurių tikslas palengvinti verslo ir gyventojų kreditavimą bei sumažinti reguliacinę naštą finansų įstaigoms.

Lietuvos bankas sumažino anticiklinio kapitalo rezervo reikalavimą nuo 1% iki 0%. Kapitalo rezervo sumažinimas įsigalioja nuo 2020 m. balandžio 1 d. ir rezervas nebus didinamas bent 12 mėnesių, t.y. bet koks normos padidinimas būtų pradėtas taikyti ne anksčiau kaip 2022 m. balandžio 1 d.

Pagal EBI ir Lietuvos banko išaiškinimą standartizuoti paskolų mokėjimo atidėjimai, nesusiję su individualia skolininko situacija, bet dėl COVID-19 taikomi bendrai tam tikrai plačiai paskolų grupei vienodomis sąlygomis, neturi būti laikomi pertvarkymu dėl skolininko finansinių sunkumų. Jei skolininkas toliau gali vykdyti savo įsipareigojimus pagal pakoreguotą sutartį, tokia pozicija nebus klasifikuojama kaip įsipareigojimų nevykdymas vertinant tikėtinus kredito nuostolius.

JCKU atliko galimos COVID-19 įtakos Grupės kredito rizikos pozicijų vertės sumažėjimui testavimą. Testavimas buvo atliktas remiantis Lietuvos banko pateiktomis makroekonominėmis prognozėmis. Taikytas raidos scenarijus, pagrįstas prielaida, kad COVID-19 protrūkis netruks ilgiau nei du mėnesius, o šalies vyriausybei pavyks išsaugoti daugelį paveiktų įmonių ir darbo vietų. Tikėtina, kad tokiu atveju BVP kristų du ketvirčius iš eilės, o po to sektų ekonomikos atsigavimas. Lietuvos bankas neprognozuoja NT kainų kritimo, tačiau testavime yra numatytas 5 proc. NT kainų sumažėjimas.

Kredito rizikos pozicijų vertės sumažėjimo testavimo rezultatai:

	Paskoloms	Kreditavimo įsipareigojimams	Iš viso
Įprastomis sąlygomis	1 299	29	1 328
Testavimo rezultatai	1 525	37	1 562

Nuo 2020 balandžio 1 d. JCKU perkelia savo būstinę į naujas patalpas, esančias adresu Ukmergės g. 223, LT- 07156, Vilnius.

Administracijos vadovas

(vadovo pareigų pavadinimas)

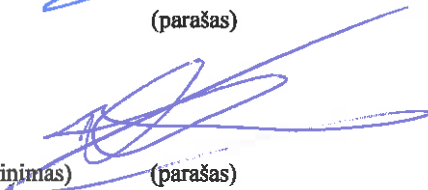
(parašas)

Kristina Simonovič

(vardas ir pavardė)

Finansų grupės vadovas

(Vyriausiojo buhalterio pareigų pavadinimas)

(parašas)

Albertas Gruodis

(vardas ir pavardė)